Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 29 (1280). 24:DE ÅRG. PRAKTUPPLAGAN LÖSNUMMERPRIS 12 ÖRE.

IDUN
ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN 23 JULI 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

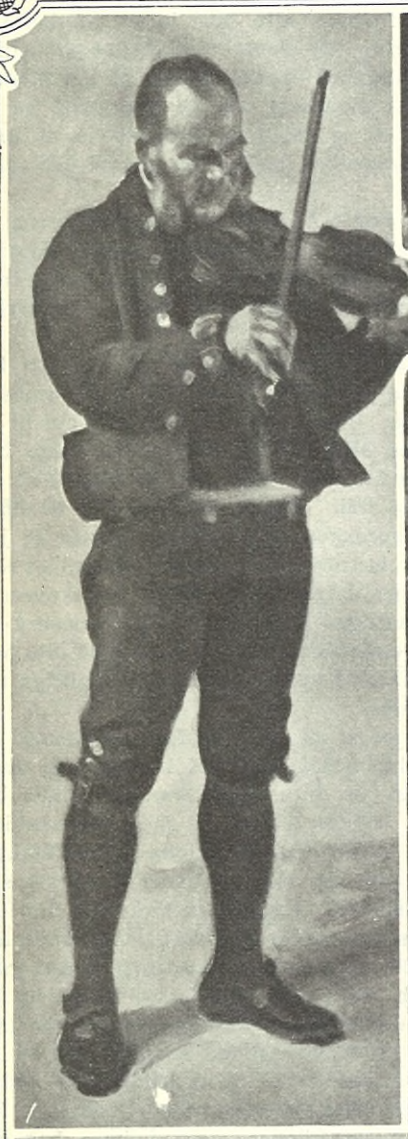

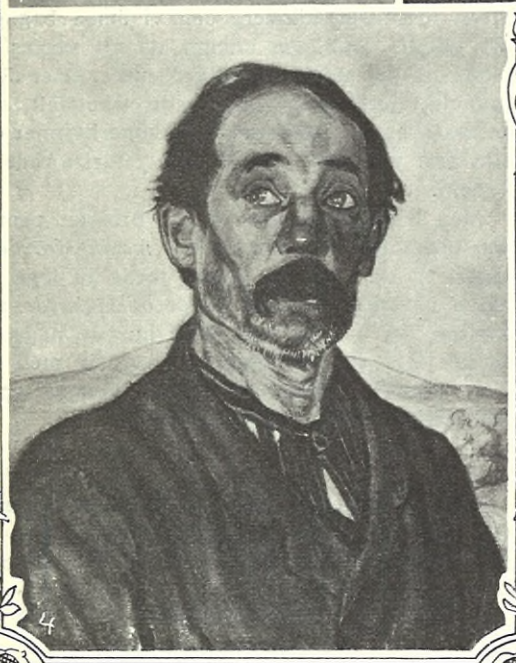

Från svenska konstutställningen i Rom.

SOM VÅRA läsare erinra sig hade Idun redan i våras åtskilliga reproduktioner af konstverk från Romutställningen återgifna i sina spalter. Här följa ytterligare några afbildningar af bemärkta dukar från samma exposition, hvarest svensk konst vunnit så stort anseende under de gångna månaderna. Öfverst märkas tre af Zorns nyare taflor "Timas Hans", "Badande kvinnor" och "Näs-kulla", medan de båda nedre hörnbilderna framställa ett par mycket karaktärsfulla porträttbilder, det ena "Italiensk bonde" af Gabriel Strandberg, det andra "Min mor" af Stefan Johansson. Måhända bli vi ännu en gång i tillfälle att återge några reproduktioner af intresse från det svenska galleriet vid Tibern.

A. Blomberg foto.

"Goda kvinnor".

F. K. P. R:s vid extra centralstyrelsemöte fattade beslut att vid höstens val stödja de partier, som vilja genomföra kvinnans rösträtt, nämligen vänsterpartierna, har väckt stort uppseende. Det har i allmänhet fattats såsom ett brott mot neutraliteten och är nog också det, praktiskt sedt, men situationen är framtvingad af valsättet och af partiernas hållning. För vänsterkvinnorna torde den nya taktiken icke erbjuda någon svårighet, högerkvinnorna däremot ha kommit i en mera oklar situation, de lifliga protester, som kommit från högerhåll vittna därom. Det är de bittra och fientliga uttalanden, som därunder gjorts, hvilka föranledt nedanstående artikel af en högerkvinna.

"DET STARKASTE motståndet möter oss icke från män, utan från *goda* kvinnor" — att detta yttrande, som fälldes under eller efter kvinnokongressen — jag minns ej rätt af hvem — innebär en ovedersäglig sanning, det har i dessa dagar illustrerats af en hel rad insändare från kvinnohåll i våra dagliga tidningar. Det finns icke en medlem af F. K. P. R., som icke gång på gång fått göra denna nedslående erfarenhet. Och dessa våra värsta motståndare af vårt eget kön möta oss oförberedt lite hvarstädes. De finnas bland intelligenta, fint bildade eller praktiskt anlagda kvinnor, alla dessa, som äro så oumbärliga i hemmen och som vore så oskattbara för staten.

Utan att värdigas taga närmare befattning med frågans vare sig ideella eller praktiska innebörd fälla de kategoriskt sin hårda förkastelsedom öfver alla dem, som arbeta för dess lösning. Detta är så grundligt olikt dessa våra högt värderade "goda kvinnor", hvilkas omdöme vi äro vana vid att böja oss för i allting annat, att vi ofta med häpnad fråga oss om vi höra rätt. Sondera vi dem emellertid aldrig så litet, upptäcka vi lätt nog, att det som i de flesta fall är pudelns kärna, ingenting annat är än renodlad socialistskräck. De ha klart för sig, de goda kvinnorna, att hvarje rösträttsifrande kvinna måste vara socialist eller hysa dylika tendenser. Och hardt när ingenting kan rubba denna deras öfvertygelse, sannolikt grundad på vetskapen att det tyvärr hittills mestadels är liberaler och socialister, som ge kvinnorna sitt stöd.

Hur alltför gärna ville man icke här fastslå hvilken oerhörd vinst högern skulle göra, om den utan uppskof genom att upptaga den kvinnliga rösträtten på sitt program enrollerade alla dessa statens trognaste anti-socialister!

Dem själfva ovetande, utgöra ju dessa anti-suffragister (obs! suffragist — ej suffragett) det allra bästa material till ett statens konserverande skyddsvärn, blott de ville släppa till sig själfva. Men det är detta de icke vilja. De äro för bekväma af naturen eller de frukta för åtlöjet, de vilja icke äfventyra sin popularitet hos männen eller hvad nu än den innersta hemliga hållhaken kan vara. Också förhärda de sin kvinnliga solidaritetskänsla — den *är* dem medfödd — och sälla sig till våra manliga motståndare, icke utan hemligt samvetsagg, ehuru öppet räknande sig det till förtjänst. Men vi som äro föremål för deras fientliga utfall, vi känna det dubbelt pinsamt. Af männen kunna vi väl intet annat vänta, men äro icke dessa andra väfda af samma stoff som vi! Bittert känna vi det förnedrande i att på så lösa grunder som vanligtvis sker fördömas af våra egna medsystrar, det förnedrande för kvinnokönet såsom sådant — icke för oss.

*

"Goda kvinnor", om ni blott ville se på oss med den fördomsfrihet, som allena anstår er! Ni skulle då finna att det inom F. K. P. R. visserligen icke saknas kvinnor af *alla* färger, sålunda icke heller socialdemokrater. Men om dessa senare liksom de dem närmast stående vänsterkvinnorna göra mest väsen af sig och därför bli mera iögonenfallande, så ligger det i deras natur, alldeles som det ligger i *er* att förnämt draga er tillbaka. Och det har knappast så mycket att betyda som det, att ni såsom utanförstående icke alls känna er förpliktade att hålla igen på "den skruf" som — såsom man sagt — obevekligt tvingar hela den i sig själf ohejdbara rörelsen öfver mot vänstern. Ni få icke heller glömma att de socialistiska *irrlärornas* röta icke har samma utsikt att gripa omkring sig bland upplysta, tänkande kvinnor som bland den obildade massan.

Det är, säges det, högerpartiet, som bär ansvaret för de senaste dagarnas händelse. Ja och nej. Nej, ty det är ytterst ni, "goda kvinnor", som bära det, därför att själfva ha ni icke gått med och andra ha ni hindrat att gå med. Rekryteringen för F. K. P. R. har på detta sätt endast kunnat fortgå obehindradt och med framgång bland vänsterkvinnor, tills vi kommit att stå, där vi nu stå.

*

Hunnen till denna punkt i mina reflexioner, nåddes jag af Annie Åkerhielms: Skola de tåla detta? i Stockholms Dagblad.

Ack, vid det här laget kunde vi gärna sägas ha tagit graden i konsten att tåla! Skulle vi ge vår meritlista, komme den att bli något i stil med Pauli bekanta: så och så många resor ha vi blifvit hudflängda med gissel och lika många gånger slitit spö, oräkneliga gånger äro vi bespottade och ofta äro vi stenade, alla de hugg vi fått utstå kunna icke täljas. Vi ha utan återvändo varit i farlighet bland närmaste släkt och vänner, i farlighet i vår familj, i farlighet bland ovänner, i farlighet bland män, men värst i farlighet bland kvinnor — och likväl ha vi icke förtröttats. Vi ha tålt mera än Annie Quiding-Åkerhielm någonsin kunnat drömma om, eller hur kan en utanförstående ha någon insikt i vårt arbete och våra strider, veta något om vårt missmod och vårt hopp?

Bland det allra tyngsta vi ha att tåla är, när en "utanförstående" — två gånger räknar A. Å. sig till dem — så utan allt förstående tar till orda i en fråga, som hon tydligen aldrig gått på djupet med. A. Å. har ju så ytligt sysselsatt sig med den sak hon med sådan säkerhet yttrar sig om, att hon gör svenska landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt (L. K. P. R.) på dess enskilda möte fattade resolution till *kongressbeslut!* Hade hon något följt med kongressförhandlingarna, skulle hon erfarit att, under den lifliga debatten om kvinnornas ställning till de politiska partierna, de bästa af alla dessa eminenta kvinnliga talarinnor enstämmigt afrådde från allt partitagande. Kongressen kan således, såsom ses af referaten, icke sägas ha haft något som helst inflytande på L. K. P. R:s af ett icke ringa antal dess medlemmar starkt ogillade beslut.

Ett sådant misstag som det påpekade kan icke betraktas som en bagatell, emedan det blir så betänkligt missvisande för den genomsnittsallmänhet, som håller tidning för att ur den hämta sitt omdöme färskt hvarje dag till morgonkaffet. Det finns tillräckligt mycket mörker på djupen ändå i just denna fråga utan att *kvinno*händer, hvilka som A. Å:s vore skapade att vara ljusspridare, behöfde låna sig till att öka det.

— Det har stått i Stockholms Dagblad att F. K. P. R. är en ren socialiströrelse och att de högerkvinnor, som *nu* inte inse det själfviska i den rörelsen, äro evigt förtappade — så ungefär kommer A. Å:s artikel att lyda, omsatt i allmänhetens trögtänkta hjärnor. Och det är ju tydligt att ordet socialist skall verka som sprängskott mot den kvinnliga rösträttsrörelsen. Tyvärr har jag här icke tillfälle att kontrollera den i min tanke tämligen apokryfiska siffra på de röstberättigade kvinnor A. Å. presenterar som socialistvinst, men är den tillförlitlig, hur lätt och framför allt hur lojalt af den som hade tillgång till dessa rösttabeller att samtidigt offentliggöra exakta siffran på det tillskott högern, de moderata och de frisinnade ha att vänta. (Det är väl dock föga rättvist att *ännu* sätta likhetstecken mellan de senare och socialister.)

Det är högst "naivt" af högerkvinnorna att tro sig kallade att bibehålla statens jämvikt. Må vara. Och dock är det den naiva tron, som kommit de största ting åstad. Se världshistorien!

Utan jämförelse naivare är det nog att försöka hejda vårfloden genom att kasta småsten i dess väg. Dämm för och led den hur ni behagar, den skall på lek drifva era tunga hjul i förbigående, men den hejdas icke, den går fram i alla fall. Dämm likväl aldrig så hårdt att den spränger alla hinder! Detta är just hvad man hittills gjort med den kvinnliga rösträttsrörelsen, högern med all sin statskonservatism, regeringen med sin kloka "omsorg om alla sina undersåtars väl", A. Å. och alla hennes liktänkande systrar med sitt likgiltiga stående utanför.

Resultatet se ni, och *nu* först skrämmer det er? *Vi* ha också sett det komma alla dessa år — det är inte alla, som äro blinda och döfva för tidens tecken — med sammanbitna tänder ha vi tålt högerns okloka uppskofstaktik, och det som nu skett kommer knappast som en öfverraskning. Egentligen förändrar det föga *icke*-vänsterkvinnornas ställning inom förbundet, där ju alla stått solidariska kring denna *enda* fråga, och det stöd vänsterkvinnorna nu utlofvat åt de manliga vänsterpartierna kan med de medel de förfoga öfver knappast bli så effektivt att det borde ge anledning till större farhågor för fosterlandets väl! Ledningen har gifvit oss fria händer, och vi ämna begagna oss däraf, fast nog komma de att sargas till blods på det redan förut hårdbrutna, efter detta sannolikt fullkomligt förstenade arbetsfält, som anvisats åt oss moderata och högerkvinnor och alla oss, som icke stå på den yttersta vänsterflygeln.

Men högerkvinnorna ha ju "pressen, pennan och ordet för att påverka sina *meningsfränder*", säger A. Å. Ja, de senare torde ju föga behöfva påverkas, men är det de *oliktänkande*, som åsyftas, så undras när eller hur de någonsin skulle låta sig öfvertygas, vare sig med ord eller penna? Denna öfvertygelse kommer spontant inifrån eller också icke alls.

*

Och nu pressen. Ha *vi* verkligen pressen? Om det är något pressen är riktigt mån om att befordra till trycket, så är det allt som

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösn:r	» 0.12	Lösn:r	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.
Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. 30 öre å textsida. 20 % förhöjning å särskild begärd plats.
Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.

kan framställa kvinnorörelsen i en skef dager, allt som kan på minsta sätt utläggas såsom nedsättande för den. Har man icke en formlig talang att framleta de mest absurda, enkom tillverkade, förargelseväckande notiser för att göra saken så föraktlig som möjligt för alla dessa tidningseftersägare, som det finns så oändligt godt om. Alla sakliga artiklar af kvinnliga pennor är det så märkbart svårt att bereda plats för i de dagliga tidningarna. I valtider är det rent af otänkbart att någonting af denna art får oförvanskadt inflyta. Åhnej, kvinnorna ha ingen daglig press att tala om, där de kunna göra sig hörda, och det finns så godt som inga press*män* som föra deras talan. Åt det hållet är det så tämligen stängdt.

*

Och hvarför bryta sig icke högerkvinnorna ut ur F. K. P. R.? — Skälen torde vara många. Måhända är den höga idé, som besjälar dem alla såsom *kvinnor*, nog bärkraftig att lyfta dem öfver dessa futtiga partiskrankor, inom hvilka man tror sig kunna drifva människor som man drifver en flock får. Kanske tro de i sin fåvitskhet, att de ju flera de äro ha — och just nu genom ett massinträdande i förbundet kunde få — den allra största uppgift att fylla därinom.

Ett af deras skäl kan helt visst härledas ur den gyllene visdomsregel vi alla, innan vi rätt kunde skilja mellan höger och vänster, med möda fingo utarbeta i stora runda bokstäfver: *Enighet ger styrka!* Ett annat, och jag skall sluta med det, kommer af den nedslående erfarenhet af högermännens taktik — dessa försvarare af alla högre lifsvärden! — somliga af dem fått göra under kommunala valkampanjer, hvarvid det oförtydbart visat sig, att kvinnorna, *sedan* deras hjälp tagits i anspråk af männen, endast äro till för att kallblodigt trampas ned. Med sådana män kunna kvinnor icke samarbeta.

Förhållandena måste ändras, men de komma icke att ändras, förrän vi med politisk rösträtt stå som med män likvärdiga medborgare i staten. Nästan alla de bittra erfarenheter vi hittills gjort ha kommit från högermän, men kvinnorna ha all anledning att ställa sig skeptiska gent emot *alla* partier.

*

Den stora frågan är likväl icke — som A. Å. påstår — "den *enda* som hittills lagt beslag på hela deras intresse och alla deras krafter" — långt därifrån. Den står endast som den allvarliga bakgrunden för all deras idoga hvardagsgärning, hvilken — eget nog — fortgår alldeles obehindradt hos rösträttskvinnor som hos utomstående!

*

Gärna vilja vi till sist instämma med A. Å., då hon säger att vår rösträttsfråga icke bör forceras. Vi ha länge insett, och hennes artikel bekräftar det till fullo, att tiden — märk tiden — icke ännu är mogen.

Vi arbeta också och ha väl, de allra flesta af oss, endast arbetat för "ofödda släkten", så "*själfviska*" äro vi, i det lika själfviska syftet att *dessa* må få det bättre i etiskt, socialt och ekonomiskt afseende en gång, när gräset länge sedan gror öfver de bortglömda, nu så häftigt förkättrade pioniärerna.

SIGRID PLATEN.

Iduna

Småstaden vaknar.

Af A. U. Bååth.

NU BADDAR middagshetta
på grönskande liten stad.
Gatstenarna brännande glimra,
i trädgård ej viftar ett blad:
ej en vagn på tigande gata,
ej en drill från lummiga trän.
Det är, som om lif och sträfvan
domnat i staden hän.

Dufvornas svärm, som af alla
hägnas och hålles så kär,
tumlande ned sig sänker
och stillar sitt törstbegär.
Och prunkande durkar kurra
af själfmedvetet behag,
och barnastruparna hurra —
det här var en sommardag!

Så godt man i husen sofver,
som funnes bekymmer ej till,
och bullrande stridsamma världen
stode för dem nu still.
I nejden af hvilande boskap
få ängarna spräcklig färg,
och kransande rundt om sig kullra
i soldis blånande berg.

I öppnade fönster titta
gummor, en efter en;
i kvafva kamrarna fläktas
kyla, frisk och ren.
Så svag en rodnad faller
på vissnade anletens hy:
de fröjdas åt gatulifvet,
åt synen för dem så ny.

Med ens mellan husen det sprakar,
det susar af kyla en ström,
så alla de sofvande spritta
ur dåsig middagsdröm.
Och bruset sprides och växer,
man mornar sig efterhand —
det är sprutan, den nya, som pröfvas
i solens stekande brand.

Af stadens fäder sig visar
bak markiserna en och ann,
belåten att nu var det bara
hettande solen som brann.
Och mannen i spritbolaget,
som trofast stått vid sin disk,
går ut på trappan och känner
af vattnet sig pigg som en fisk.

På rännor och tak den spelar,
den dunkar på rutor och vägg,
och förarn i krithvita rocken
ler så godt i sitt skägg.
Solbrända, barbenta pysar
och töser i halmgul hatt
duschas af läskande strålar
och jubla i stänket besatt.

Och solen med ens sig bryter
mot forsande dropparna grannt:
en regnbåge lyser mot träden
vid gatans yttersta kant.
Då löftets skimrande strålbro
om en stund förtonande flytt,
är allt där i husen redo
till sträfvan och lif på nytt.

Den 13 juli 1910.

MATTOR tvättas kemiskt eller färgas ytterst omsorgsfullt af Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri-A.-B., Göteborg. Det är ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN. Modernaste Finpappersbruk. Specialitéer: Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong. Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Johannas besegrare.

MIN MOR, min mor, sade den unga flickan sorgset, hur har allting blifvit så här?

— Det kan du inte förstå.

Fru Johanna Bank var endast 40 år, men hon tyckte själf att hon var gammal och odödlig som sorgen. Dottern var 19 år och efter tre år utomlands kom hon hem för att säga föräldrarna att hon var förlofvad, och ville de vara med om bröllopet, var det bäst de beredde sig.

Den unga Eva hade alltid lefvat långt borta från far och mor, först i skola i staden, så utomlands under studier och resor, och hon hade icke frågat efter dem, ty hon hade icke behöft dem. Ett eget arf hade gjort henne oberoende, och då fadern icke var dess förvaltare bundo henne inga penningeangelägenheter vid hemmet.

Men en dag stod hon inför äktenskapet, och det var inga flickfantasier mer, det var allvar. En ny varelse, som hon själf kallade kvinnan, vaknade inom henne och frågade: hvad är det som väntar mig?

Då mindes hon, att hon hade en mor, som visste det. Modern var icke gammal, hon måste minnas hur det var att gifva sitt lif i en mans hand. Hon hade genomgått detta utomordentliga uppgifvande af sig själf för hvilket det unga lifvet skyggade, hon hade burit ett barn, födt det till världen, skött och vårdat det och — slog det Eva — ringa tack hade hon därför! Hon hade slutligen i tjugu år lefvat i äktenskap med en man. Hon vet hvad det är.

— Jag vill gå till min mor.

Hon kom. För första gången gaf hon sig tid att se granskande på sin mor.

En blixtsnabb och skärande blygsel grep henne, hon var själf så sorglöst oberoende, — — var det möjligt att hennes mor var fattig, led hon brist?

Där kom hon emot henne i en gammal ylleklädning af ett löjligt mod, lappad och full af stoppar, icke ens hel mellan hålen. Lustigt att gå i en sådan morgonklädning! Men middagen kom, söndagen kom och den byttes icke. Vid första tillfälle gick Eva i garderoben — icke ett anständigt plagg, icke ett par hela skodon, icke en hatt, och min gud, linneförrådet, där alla broderier voro bortsprättade såsom alltför omöjliga att stoppa mer!

Eva vågade i början ej fråga, moderns ansikte förbjöd henne. Gåtan föreföll henne olöslig. Ingenting annat i hemmet tydde på brist, fadern lät förstå att han tänkte utvidga sin gård, och modern bar sin dräkt som man bär en förolämpning och midt i sin olycka njuter af dess gränslöshet.

— Hvarför kunde jag också tro, sade Eva till sig själf, att jag skulle kunna öppna mitt hjärta, och hvarför skulle jag begära råd, när jag aldrig gjort det förut? — Däremot, tänkte hon förnumstigt, får *jag* lof att ta itu med förhållandena i detta hus och klara upp dem.

En dag sutto hon och modern vid utstyrseln och det var underligt att se fru Johanna i sin fattigdräkt handtera dessa tunna dyrbara material. Händernas rörelse tydde på varsam ömhet, men hennes ansikte teg hårdnackadt, det var slätt och tunt. Man kunde följa från morgon till kväll hennes dagliga vandring i detta hus, där endast de döda tingen voro föremål för hennes omsorg, och veta lika litet.

— Jag måste börja, tänkte Eva, och slutligen hörde hon sig själf säga:

— Min mor, min mor, hur har allt blifvit så här?

Och modern svarade utan förvåning:

— Det förstår du inte.

— Men jag är mors barn och jag vill förstå.

— Ja, sade då modern, man gifter sig, man ger lifvet den gåfva det begär, och så frågar det inte vidare efter en.

— Min man skall älska mig, sade Eva, tills jag blir gammal, och jag skall vara ung vid fyrtio år, har vi kommit öfverens om.

— Du tror då icke, att far älskar mig? frågade modern.

Det kom som en suck.

— Jag tror icke att mor älskar far, svarade dottern beslutsamt.

— Nej, sade modern.

— Är det därför, som du går så här?

— Nej, det är icke därför, svarade Johanna. Att jag icke älskar far, det är sorgligt ändå, utan att jag därför — —

O, du vet icke hvad mitt lif är i den här gamla klädningen! Nej, det är enklare än så: far vill icke ha några utgifter för mig.

— Är det riktigt sant, mor? frågade dottern misstroget. Far är ganska noga om sina pengar, men han är väl inte direkt elak.

— Jo, sade Johanna.

De tego en stund, så fortsatte hon: — Du förstår, naturligtvis kunde jag få ett klädningstyg, när räntorna faller ut, eller han får betalt för oxarna och säden. I fem år fick jag det något så när frivilligt, i tio år sargade jag mig till det och bekvämade mig att underhandla om hvarje meter tyg och hvarje par skor, jag som ändå gjorde skäl för en piglön!

— Och på det gick ert äktenskap sönder?

— Ja, äktenskap, det är så mångtydigt. Men ett drägligt lif vid hvarandras sida kunde han ha köpt åt oss för priset af ett par oxar, och gjorde det inte! Det är fem år sen nu, som jag bad om femtio kronor till en kappa och fick efter många påminnelser trettio. Då sade jag till honom: jag skall *aldrig* be dig om något mera!

Han tog inte orden på fullt allvar, men jag kände mig lycklig på ett ödsligt sätt, ty nu hade jag funnit en väg ur min lumpna ödmjukhet, jag visste hur jag skulle handla och hur det än gick, hvad som än kom, jag skulle inte be honom. I början trodde jag väl att han skulle bevekas af min tystnad, men åren har gått och — du ser själf.

— Hvad säger far då?

— Fråga honom, jag vet inte.

— Men kära mor, sade dottern, som ännu hade svårt att fatta, hur har mor kunnat vara bland folk?

— Jag har heller inte varit bland folk.

— Eller ta emot främmande?

— Då är jag i köket.

— Lider inte far af detta då?

— Om det ändå vore så väl, svarade Johanna enkelt.

— Jag skall tala förstånd med far. Den morska unga flickan grät öfverljudt.

— Ja, om du skulle göra det, svarade modern intresserad.

— Jag skulle vilja tala förstånd med mor också.

Modern log.

Men hennes ansikte förvandlades plötsligt, låstes och vreds om. Tunga steg hördes utanför, en man i femtioårsåldern med ett allvarsamt yttre trädde in.

— Här är ett bref, sade han, från vår dotters blifvande svärföräldrar, som föreslår oss att i påsk fara till Askersund och besöka dem.

— Det är en mycket släktkär familj, sade Eva. Och ansedd.

— Ja, då reser vi, sade godsägaren och tog en tidning från hyllan.

— Inte jag, sade Johanna.

Han såg inte på henne.

— Det är min önskan att du reser. Men kanske just därför — —

— Alldeles, sade hon.

— Men far då, brusade Eva ut, ser far inte, att mor inte kan resa, för mor har ingenting att sätta på sig.

— Sätta på sig, sade godsägaren, det är väl ingen vinterkyla heller.

Eva ryckte tidningen ur hans hand.

— Se då, vill far att fars fru skall resa bort så här?

Han tittade förbluffad på Johanna.

Han såg att hon hade lappar på kjolen och sprickor på kängorna. Och med allt detta såg hon ståtlig ut.

— Mor har fina kläder också.

— Nej, sade Johanna. Det här är min finaste.

Blodet sköt upp i hennes ansikte. Hon hade tegat om detta i fem år, men hon kunde icke tala lugnt om det. Det var hennes lifs tragedi och den var så löjlig!

— Hur i all världen, sade mannen misslynt, kan en klok kvinna ställa sig så utan? Du kunde ju fått hvad du behöft af mig.

Hon höjde hufvudet och såg på honom, såg på honom oafvändt.

Han ref sig i hufvudet:

— Inte kan jag gå och räkna ut hvad du behöfver.

— Jag trodde det, sade hon, i femton år sade du mig alltid att du visste det bättre än jag.

— Far borde blygas, utbrast Eva harmset. På fem år har far inte gett mor fem kronor, mor är sämre än hönspigan och kopojken.

— Hade hon bedt mig, hade hon fått, men hon är trotsig och envis.

— Jag tröttnade att be, sade hustrun i likgiltig ton liksom uttråkad. Du gaf aldrig af godt hjärta eller därför att du insåg att jag behöfde. Jag väntade i fem år att du skulle inse det själf. Det gjorde du inte, och nu kan det göra detsamma.

Han förstod att han gjort henne dödligt förbittrad.

— Så litet behöfs det, tänkte han och tänkte icke på att detta lilla kostat henne all glädje, gjort henne ensam och bitter.

Eva stod och såg så strängt på honom. Fruntimmerna höll ihop. Han blef förargad och gick ut ur rummet.

Efter en timme kom en af jungfrurna till frun med ett kuvert innehållande fyrtio kronor.

Hon log åt att han tydligen besegrats af den femte tian, skref på kuvertet: fyrahundra kr. är det minsta, och skickade pengarna tillbaka. Därpå hördes ingenting af den dagen.

— Kära mor, sade Eva följande dag, jag önskar så förfärligt att du skall skaffa dig kläder och fara med till Askersund. Far har lämnat mig de här, och hon tog upp de fyrahundra kronorna.

— Behåll du dina pengar, svarade modern med en värdighet, som hon själf fann löjlig efteråt, men den var den enda hon hade. Tror du det är så enkelt.

Eva gick in till fadern.

— Hon vill inte. Och det kan *jag* godt förstå.

— Men min själ om jag det kan! Nu får hon ju hvad hon — — han tänkte säga "bråkat om", men afbröt sig. — Hon får skylla sig själf, mumlade han. Nu har hon ju fått mig att ge efter.

Eva stod litet ifrån med händerna på ryggen.

— Jo, far har verkligen förstått att ställa det bra, sade hon. Far kunde haft ett lyck-

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: **Bluslif** 40 öre, **Kjolmönster** utan släp 50 öre, **Prinsessklädning** 75 öre, **Reformdräkt** 75 öre, **Barndräktmönster** 50 öre, **Kragmönster** (Pellerin) 50 öre, **Kappmönster** 60 öre, **Nationaldräktmönster** 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

ligt hem och en söt och elegant hustru att vara stolt öfver inför folk. Mor lycklig och i passande kläder skulle vara vacker. Far är allt en utmärkt förståndig person.

Hvarpå hon vände fadern ryggen och marscherade ut ur rummet.

— Fräcka flickunge!

Den fräcka flickungen gick obesvärad in i salen för att söka efter mor.

— Jag måste säga henne också, tänkte hon, att ingenting betalar sig så litet som den där hårdnackade vreden. Den imponerar bara på en själf. Men hon förstod att det skulle bli svårt, ty modern älskade den.

Hon talade i en hel timme och talade som en gud.

— Mor har en vacker rest kvar af lifvet, sade hon. Och Johanna svarade:

— Det bryr jag mig icke om. Jag lefver som jag måste för min själs frälsnings skull.

Det var ett par dar senare. Eva hade tagit en promenad, hvarunder hon med sig själf allvarligt öfverlagt möjligheten af att för alltid lämna detta dystra hus med människor, som rufvade öfver de olyckor de själfva beredt sig.

Hon hade ingen lust att träffa någon, utan gick direkt upp till sitt rum i öfre våningen. Men när hon fått hufvudet öfver trappan, stannade hon inför sin egen öppna dörr. Där inne i halfskymningen rörde sig framför hennes stora golf-till-tak-spegel — en af hennes egna klädningar! Hon satte sig ljudlöst på trappan, så att endast hufvudet stack upp.

Det var Johanna.

— Hon kan icke knäppa den, tänkte Eva med bultande hjärta och höll sig tyst ännu en stund, medan hon åsåg moderns försök. Under detta blef hon så glad, att hon till slut icke kunde vara lugn, hon tog förstugan i två steg, for in i rummet, snurrade modern rundt så att ryggen kom mot ljuset, och tog itu med häktorna utan ett ord.

— Seså, sade hon, då hon var färdig, den är som den vore gjord åt mor.

Johanna hade blifvit mycket röd, hon var förlägen, men hon var ännu mera road.

Eva lämnade henne icke ett ögonblick att protestera. Hon tände lampan och höll den så att ljuset föll öfver en ganska ung och mycket distingerad kvinna i porslinsblått kläde med silfver.

— Så *väl* sade Eva, att dina händer är hvita.

— Jag gör hudcrême själf och hur usel jag varit, så har jag alltid skött min person, för jag inte skulle glömma att jag var en fin dam.

— Hur ung och frisk hon är i grunden, tänkte Eva och sade:

— Jag har en hatt till den här dräkten, den skall vi profva.

Just som hon beräknat svarade modern:

— Nej, inte med min kamning.

— Då kammar vi om mor. Eva drog nålarna ur håret utan att vänta på svar.

Johanna hade ett rikt och välskött hår och hon såg med hemligt välbehag hur det under dotterns händer fick det rätta mjuka fallet.

— Se nu mor!

— Är det jag?

Hon satt framför spegeln och kunde inte ta blicken från sig själf.

— Om det fogat sig annorlunda, sade hon vemodigt, kunde jag ha haft det bra, lefvat, träffat människor, fått vänner, rest, sett världen, läst böcker, utvecklat mig. Och blifvit älskad, tänkte hon tyst.

— Älskad! Bitterheten lågade upp i hennes hjärta. Vill du hjälpa mig att få af mig det här?

— Nej, sade Eva.

— Seså kära barn, sade Johanna matt, jag har sträfvat i tjugo år för att komma i harmoni med mina trasor. Och nu är jag ändtligen precis likadan invärtes.

Hon tryckte händerna mot bröstet.

Eva smålog.

— Mors själ trifs mycket bättre i den där klädningen.

— Du kanske, sade Johanna, men jag blygs. Inte skall man så där ändra hela sitt lif? Du får lof att hjälpa mig — litet senare.

— Ånej, sade Eva buttert, vi kan så godt göra det genast, och hon började häkta upp brådskande.

Men Johanna hejdade henne med en ofrivillig rörelse.

— Låt bli, jag *kan* inte! Den är så vacker, det är så ljufligt. Du får visst ge mig klädningen, sade hon hjälplöst.

Eva böjde sig ner, glädjestrålande och kysste hjärtligt sin mor.

— O, gärna, mor lilla, och hatten också! Nu skall du se vi skall få roligt.

— I Askersund? Johanna log ironiskt men i själ och hjärta belåten.

— I Askersund, och hela lifvet. Men kom det ihåg, sade Eva med en lustig min af rifvande fruntimmer, att du låter far riktigt öfvertala dig att ta emot femhundra kronor och att du passar på och får hans löfte om t. ex. ethundrafemtio kr. i kvartalet. Jag skall vara närvarande som vittne.

— Det är väl bäst att få skriftligt på det, svarade Johanna.

Hon kastade en sista blick i spegeln, tog sina trasor på armen och gick.

Och log hela tiden hjärtligt åt sig själf. Slut med all hennes stolta och sårade värdighet, men hur lätt och ljufligt att låta sig besegras!

ELIN WÄGNER.

En dockutställning för "De Gamlas Dag".

TILL FÖRMÅN för "De Gamlas Dag" kommer i höst bl. a. äfven en större dockutställning att anordnas, för hvilken kommitterade hoppas kunna räkna på allmänhetens lifliga intresse och anslutning.

För att få denna utställning så rikhaltig som möjligt våga vi härmed vända oss till alla för de gamla ömmande med en bön att skänka en docka, stor eller liten, klädd i någon vacker eller originell dräkt från hvilket tidehvarf som helst. Gifvarens namn och adress torde tydligt bifogas hvarje docka, då det är meningen, att ett större antal pris skall utdelas för de stilfullaste dockorna. Allmänheten kommer själf att fungera som prisdomare på så vis, att hvarje besökande erhåller en blankett för att anteckna numret på den docka, som vederbörande anser vara den bästa.

Under förhoppning att tillstånd beviljas, bortlottas sedermera alla dockorna, och skola lotterna försäljas under pågående utställning.

Alla de, som under sommaren företaga någon resa inom eller utom Sverige, ombedjas godhetsfullt ihågkomma "De Gamlas Dags" dockutställning och från den trakt, där de vistas, medtaga en docka i någon för landet eller landskapet karaktäristisk dräkt.

För saken intresserade personer kunna erhålla närmare upplysningar genom undertecknad, som äfven från och med den 25 aug. med största tacksamhet mottager skänkta dockor.

Gerda Rydgren
i kommittén för "De Gamlas Dag".
Adr. till d. 20 aug.: Ljungskile; därefter Narvavägen 29, Sthlm. A. T. 262 74.

Något om brefskrifning under flydda tider.

För Idun af **Jenny Engelke**.

En krigares friarbref.

MED ANFÖRANDE af de bref, skrifna strax före och under kriget, som återfinnas i Idun n:r 22 och 24, är icke meningen att söka bevisa, det hela nationen var besjälad af oegennyttig offervillighet. Nej, känslorna voro nog af olika slag.

Det fanns — som gamla papper ännu intyga — äfven mödrar, som voro så emot kriget, att de hotade den sonen, som ämnat blifva präst, men gick till hären, med sin förbannelse.

Likväl kunde hända att, såsom verkligen tilldrog sig i Göteborgs stift, en dylik förgrymmad prästfru, sedan kriget brann i full låga, blef så fattad af liflig fosterlandskärlek, att hon icke allenast förlät sin son, den affällige teologen, utan betygade äfven, att hon gärna sett, att alla hennes nio barn — "om så stått till" — skyndat att häfda fäderneslandets ära. Och detta i 1788 års krig! Detta var stordåd.

Från sista finska kriget känna vi ju icke allenast genom historien, utan ock genom sång och muntlig tradition många drag af uppoffrande handlingar, af både män och kvinnor.

Gamla personer kunna ännu minnas, huru de som barn hörde berättas om det rådande eländet bland landtvärnet, som återkom till fosterjorden. Det var en ringa kvarlefva af Sveriges ungdom. Och ej må man undra på, om bland den entusiasmen ej var synnerligen stor. Ty få voro de som undgått blessyrer, och icke många hade armar och ben oskadda i behåll. Utmärglade vore de flesta äfven af svält, sjukdomar och vanvård.

De lagrar, som hägrat för dem, hade de gått miste om. Många hade ock blifvit utskrifna till krigstjänst emot sin egen vilja.

Hur det kändes att lefva under dessa tider, ha vi svårt att förstå; men ett är dock klart, att vill man lefva i fred, måste man vara väpnad för ofriden.

Bland gamla papper, förvarade från denna tid, har meddelats ett bref funnet i gömmorna efter en gammal dam, som nyligen aflidit i Stockholm. Detta bref vittnar om sanningen af ordalydelsen i den kända sången: "Mandom, mod och morske män." Det vittnar godt äfven för landtvärnet, ty detta bref är skrifvet 1817, af en f. d. löjtnant, hvilken som landtvärnsman deltagit i kriget men, som synes af brefvet, ingalunda förlorat kuraget.

Enligt *vårt* sätt att se, skulle man vara böjd för att tro, det denna skrifvelse icke tillkommit på fullt allvar; men med kännedom om flydda tiders sätt att sammansätta brefkoncept, måste man dock hålla det för antagligt. En borgen därför är ock, att frieriet gäller dottern i en välaktad prostfamilj i Bergsjö socken, Helsingland, där intet skämt skulle hafva lämpat sig. Och då brefvet blifvit bevaradt med pietet af denna familjs barnbarns-barn, vittnar det om, att man tillagt det ett visst värde, antingen brefskrifvaren fick ett nöjaktigt svar eller måste nöja sig med "en korg", eller som det där på orten brukade sägas: — "ett kalfskinn."

Brefvet, alltigenom prydligt, utmärker sig genom en fin, nästan petig fruntimmersstil, som skulle kunna göra dokumentet misstänkt, så framt man icke i brefsamlingar från detta tidsskede återfinner just samma stilart i skrifvelser från karlar. Huru de kunde spetsa sina gåspennor ända därhän, väcker förundran, liksom deras fina stilprof beundran. Till och med affärsbref äldre herrar emellan skrifvas

Iduns Modellkatalog för sommaren är utkommen. Pris 60 öre.

så; då damernas skrifstil däremot är stort tilltagen, med klotrunda bokstäfver, liknande förskriftstil, eller i motsats därtill spetsig, liknande starkt lutande gärdesgårdar.

Den ärade brefskrifvaren här i fråga undertecknar med ett namn, som länge burits af en gammal aktad helsingesläkt. Och man tviflar icke på hans ord, när han låter förstå, att han besitter en viss grad af "educations-uppfostran". Ty han stafvar oklanderligt och antyder i allt, att han innehar en viss ställning i samhället, som lämnat honom fritt val mellan boken och svärdet. Sannolikt innehar han äfven en god ekonomisk ställning; har kanske gård och grund och pengar på kistbotten, ty han låter ej ett ord falla om sin ovärdighet att förmätet uppträda som friare till en "andligs dotter", hvilket allt tyder på, att han räknar sig som hennes jämlike. Han tycks därjämte vara en klok karl, ty han vet att begagna sig af helsingestintornas kända svaghet för soldaten * Och han förråder intet missmod, skulle han än misslyckas "i första attacken"; allt vet han råd för. Och vi få hoppas, att hans frieri får ett lyckligt slut, och att han lönas för sin "åttaåriga trohet."

Huruvida kyrkan och armén gjort någon stor förlust genom att gå miste om denne mans talande tunga eller tappra svärd är svårt att säga. Men vi hoppas, att landet i honom fick en god medborgare och prosten en manhaftig måg.

Här följer brefvet så lydande:

Min lika Högädla som Dygdeädla Mademoiselle.

Med hjärtat spändt i åtta år endast åt Dygdeädla mademoiselles dygder och behaglighetsförtjusningar, har jag, suckande i hänryckning under den tiden, fortfarit att önska mig Dygdeädla mamsells hjärta med dess aimabla person.

Men önskningarna skrida slutligen till utbrott i verklighetsvägen och jag kan ej sägas hafva förhasta mig, då min svaga penna *nu* ger tillkänna, hvad min fattiga själ, i åtta samfällda år, blott vågat suckande framkvittra, i ensamheten.

Berg och dalar, skogar och mark hafva gifvit mig genljud af m:lles namn. Och de svåraste frestelser har, vid blotta åtankan, förjagats, samt åter höjt mitt bröst att andas hoppets, nästan utslocknade strimma.

Nu står jag likasom på branten af mitt ödes hvälfvande klot och skådar där från ena ändan mamsell i den andra. Som klotet rullande svänger mamsell förut, så far jag på andra ändan efter, och synes mamsell likasom vilja fly mig, utan att jag kan få tag i henne. Men detta är väl en fantasiens lek? Jag hoppas det ej förhåller sig så i verkligheten?

Sedan jag med stapplande penna tolkat min vördsamma önskan och komplimentsbetygande, samt därjämte sagt rent ut: Jag älskar mamsell! — Ja, som en förtviflad, älskar jag mamsell! — — — skänk mig hoppets ljusa strålar, och min själs ljuflighet skall höja sig ända upp till stjärnrymden! — — — Och — lita på — sötaste — att jag skall som en rättskaffens man, glädja henne på alla vis.

Jag vet, att *Mlle* varit sjuk och rosorna på hennes kinder äro däraf (men ej af ålder'n) försvunna. Men en man som jag, med educations uppfostran, med studium, samt mandomsmod, ty jag har varit soldat (likväl förståendes officer), jag vågar säga detta, ty mamsell, boende i skogsbygden — torde kanske ej känna, att man så där — — ja, kungen själf, kallar sig soldat — ja, — korteligen — jag är en man med alla sådana egenskaper, så att jag alltid skall förstå att upplifva rosorna på *Mlle's* kinder. Icke med tillhjälp af sminkburkar och andra förnäma smörjelser, hvarmed vidlyftiga fruntimmer söka att upprätta sina delabanerade behaglighetspartier; i lust och glädje skola våra dagar förflyta.

Kom ihåg, Högädla *Mlle*, att Gud själf sagt: "det är icke godt för människan att vara allena." Och därmed har ju vår Herre direkte pekat på äkta ståndet! — — — Dessa och flera i skriften förekommande fina vändningar, som allt, alludera på äkta ståndet, torde icke vara *Mlle* obekanta, såsom en Andligs dotter? Och äfven i detta fall, passa våra lif tillsammans, ty jag har varit *nära* att blifva präst, då jag till min olycka bortkastade boken och tog till landtvärnssvärdet för att försvara kung och fosterland.

Som *Mlle* har svårt att strax taga sitt parti, så har jag beslutat att vänta härstädes i åtta dagar på svar.

Om det blifver "nej", så attackerar jag direkte ånyo, ty vi militärer äro vana att så där gå på. Och — — "den trägne vinner," säger *Syrach*.

Jag lefver och dör min högädla *Mlle's* alldra ödmjukaste vän och tjänare.

O B—r—
f. d. löjtnant vid landtvärnet.

Bergsjö, d. 18 juli 1817.

* Så t. ex utbyter hon sitt röda hårband mot ett svart, när knekten går ut i fält.

Hemlösa barn och barnlösa hem.

DET ÄR I DAG en liten gosse på något öfver ett år och en flicka af samma ålder som vädja till de goda hemmen att ta emot dem. De ha sin omedvetna tacksamhet, sin oskuld och barnaglädje att ge i stället.

Torkel är född den 12 februari 1910. Hans mor är norska och har som sådan svårt att få understöd i Sverige och då hon har ett äldre barn att sörja för, blir det ej mycket öfver för Torkel. Barnavårdsbyrån har därför hittills hjälpt henne med en del af betalningen i de fosterhem, där han varit utackorderad Från att ha varit klen och dålig har han blifvit ett mycket friskt och präktigt barn, och just nu behöfver han ett godt hem.

Elsa fyllde ett år i januari. Hon har under sin korta lefnad haft ett godt hem hos sina nuvarande fosterföräldrar, hvilka dock ej längre kunna ha henne kvar utan ersättning, då de ha flera egna barn att uppfostra.

Alla

som vilja medverka till att dessa barn erhålla hem, där de vårdas och väl upptagas som »egna», böra tillskrifva *Svenska Fattigvårdsförbundets Barnavårdsafdelning*, Kornhamnstorg 51, Stockholm. (Allm. tel. 252 95.) Afdelningens föreståndare, fröken *Ellen Afzelius*, träffas hvarje söckendag kl. 10—12 utom lördagar.

En kort saga.

Skiss af **Sven Hof.**

KLOCKAN HADE just slagit sex, då Lina tassade uppför trappan med badvattnet till lille Karl-Erik eller Eje, som han gemenligen kallades. Inte för att sex kan betecknas som så särdeles tidigt, åtminstone inte för den som är landtbarn och har bott på rama bondlandet i alla sina dar, men i alla fall var detta inte Linas allra bästa stund. Kanske hon hade morgonhumör, som det heter, och fann det alltför påkostande att ta itu med hustyrannens toalett, det första hon själf hade fått skorna på sig. Van var hon ju att sköta barn, det hade nu varit hennes göra de sista trettio åren, så att konsten kunde hon, det ville hon bedyra, om det så vore hennes sista ord. Men det är skillnad på barn och barn.

Tänk nu bara på Karl-Eriks mamma! Ett snällare barn kunde man aldrig fått se, vare sig hon skulle badas eller klädas eller hvad det nu var frågan om. Och vacker var hon också! *Nu* voro nog alla ense om, att hon var vacker, men den skönheten hade allt Lina upptäckt före någon annan, det kunde hon tala om för den, som ville höra på. Ja, när folk inte såg annat än ett litet nätt pyre med simmiga ögon och blöt mun, då såg Lina, att det skulle bli en riktig skönhet en vacker dag. Och hade hon inte varit sannspådd kanske? Men se Karl-Erik, det var allt en annan sak. Hans enda dygd var ju strängt taget, att han var sin mammas gosse, men den dygden neutraliserades i inte ringa mån däraf, att han också var sin fars son.

Nog för att Lina visste sin plats och hade alldeles klart för sig hvad som är en tjänares skyldighet, men aldrig hade hon gillat det partiet. Man visste ju aldrig, hvar man hade den där herrn, och aldrig var det då något allvar med honom. Ja, det hade ju blifvit bra för den del, skötte sig gjorde han ju, fast det var ett trassligt göra att vara än här och än där och bygga järnvägar och hållas med bråkiga arbetare, men fröken var ju nöjd, och det var väl hufvudsaken. Ja, hon var ju fru nu förstås, men det var inte alltid så lätt att minnas. Nej, en brukspatron skulle hon ha haft, eller i värsta fall en jägmästare. Det fanns godt om båda slagen där i trakten, och så kunde hon ha stannat kvar här i hembygden. Nu fick man just inte se mycket af henne. Det var bara dessa sex, åtta veckorna på sommaren, och hvad var nu det att tala om?

Lina slätade på sitt hvita förkläde och tog fram badlakanet ur skåpet uppe i den gamla barnkammaren. Jaså, han sof än, den lille fribytaren. Inte var hon den, som skulle mana fram dagens stormar i förtid, det var då ett, som var säkert.

I samma ögonblick hälsade lille Eje dagens strålande ljus med ett gällt och genomträngande tjut, så högt, som det kan alstras i femåriga, friska lungor, ett tjut, som, om det nu öfver hufvud taget hade något ändamål, afsåg att låta världen veta, att han lefde och var vaken och färdig att möta en ny dag med alla dess tjusande upplefvelser. Det var just det skriket Lina hade tänkt att förebygga, ja, som hon i stort sedt tänkte att förebygga hvarenda morgon, fastän det hittills dess värre aldrig gått efter beräkning. Det fanns ju gamla människor i huset, som behöfde ha ro, men det visste då hvar och en, att inte blef det någon ro af, så länge den junkern var i huset, hvarken för herrskap eller tjänare. Och visste de det inte, så var Lina den, som kunde tala om det, ja, det var hon.

"Om han springer opp nu med detsamma, Eje, så är han en präktig gosse, och det skall Lina tala om för mormor", började Lina sitt sedvanliga parlamenterande, "och sen kanske

Eje får en kaka fram på förmiddagen också. Tänk, det vore väl godt?"

"Nej, men du får ge mig en kaka nu, om du vill, Lina, eller om du ingen har, kan du få gå ner efter en. Jag skall ligga kvar här i sängen under tiden, bara du ger mig de två fåren, som jag fick af moster Ella, och så lokomotivet också," menade Eje tillmötesgående.

"Det blir då aldrig tal om att han får ligga och leka i sängen," invände Lina afgörande. "Tror han, att det är tid att leka, innan man hvarken är tvättad eller kammad? Tror han pappa eller mamma eller morfar eller mormor eller Lina ligger på sängen och leker. Nej, inte, var han säker på det!"

Eje blef betänksam. Det där var ju visserligen upplysningar, som med en eller annan variation serverades honom hvar morgon, och hans lilla uppfinningsrika hjärna lämnade honom sällan i sticket, då det gällde att förbättra situationen med invändningar och motbevis. Så klarnade hans panna i tillfredsställelse.

"Ja, men kakan, Lina," sade han i öfvertygande ton, "den kan du ge mig i alla fall, för jag har sett mormor dricka kaffe på sängen ofta nog. Hon säger, att gamla inte orka stiga upp alltid, om de inte få litet mat först, och vet du, jag tror inte, att jag orkar i dag, om du inte ger mig kakan, du talade om."

Situationen hade förändrat sig till den lille advokatens fördel, och utgången af kraftmätningen skulle ha varit ganska tvifvelaktig, om inte dörren hade öppnats och Eje med ett par allvarliga ord från sin pappa förständigats att rätta och packa sig efter Linas föreskrifter. Lina fräste af förargelse. Seså i alla dar, nu kunde hon väl hvarken kamma eller tvätta eller klä' ett barn utan att den där svartingen lade sig i den saken! Han trodde sig verkligen begripa det här bättre än de flesta. Och hade han nu bara inte haft så brådt med att stänga dörren, så skulle hon ha sagt honom sin mening om ett och annat.

Nu fick Eje fart i sig, inte för den faderliga myndighetens skull, auktoriteterna spelade ännu ingen roll af betydelse för hans manhaftiga själ, men han kom ihåg, hur trefligt det varit, då han en eller annan gång lyckats smyga sig in till sin stora, starka pappa och klättrat upp i hans säng och fått sitta där och leka med klocka och tändsticksask och andra nyttiga och roliga saker, som stort folk ha på sitt nattduksbord, och som de själfva ha så liten förmåga att uppskatta.

Men Lina var beredd på hvad som komma skulle, hon kände fiendens taktik, och i det afgörande ögonblicket gjorde hon sig till situationens herre genom att hastigt draga skjortan af sin motståndare och med den stora svampen ge honom en ordentlig dusch öfver ryggen. Att detta inte skulle aflöpa utan opposition i form af skrik och sparkar från den förfördelades sida är ju en själfklar sak, men bara den svåra stunden i badbunken var öfver, då vatten rann utefter ryggen och tvålen sved i ögonen, var Eje snart i både kroppslig och andlig jämvikt, sken i kapp med morgonsolen och kvittrade ljudligare och mera ihärdigt än alla svalungarna under takåsen.

Efter öfverstånden vedermöda under tvättning och påklädning brukade Eje ägna sin första morgontimma åt förströelser af hvarjehanda slag. Med håret flygande i vinden och de bruna ögonen glittrande af hänförelse vid tanken på alla de fröjder, som hägrade för hans inbillning, slet han sig lös från Linas grepp och sprang som en pil nedför verandatrappan. Ja, han var så mätt, så mätt, han kunde ge Lunkentus den vällingen, som var kvar. Han blef nog glad, han, så slapp han gå på råttjakt i dag. Och så hängaf sig Eje åt skötseln af sin landtgård och besåg sin ladugård, som var uppförd af sten och hade tak af två cigarrlådslock och hvars kreatursbesättning utgjordes af två får, två kameler, en ren med ackja och fyra rofdjur af olika typer. Eje var nöjd med sina djur, och att de inte skulle trifvas tillsammans eller i sitt gemensamma hem föll honom aldrig in.

Just som Eje hade drifvit ut dem alla på bete och börjat anläggningen af en kanal, förmedels hvilken den kinkiga bevattningsfrågan skulle få en lycklig lösning, förutsatt att saken hunne ordnas, innan högre makter så som så många gånger förut ingrepe hindrande, inställde sig rättarns Agnes med intresserad min, linluggen i ögonen och två fingrar i mun. Hon närmade sig på sitt vanliga försiktiga, kvinnligt tillbakadragna sätt, och efter att en stund under tystnad ha iakttagit hans arbete, satte hon sig ner i sanden på tio stegs afstånd och började att med låtsad likgiltighet för Ejes förehafvanden gräfva och borra i marken med sina små svarta tassar. Det var väl minnet af deras första möte, som ännu stått kvar och gjorde henne betänksam. Hon mindes väl, hur den där lille stockholmaren helt ogeneradt hade börjat bekantskapen med att fösa in henne i hörnet mellan verandaväggen och den stora soffan och kyssa henne midt på munnen för att sedan dra sig tillbaka med ett triumferande skratt, strykande sig om munnen med afvigsidan af handen.

När Eje, röd och varm med svetten i pannan, märkte hennes närvaro, förstod han genast att sätta henne i arbete med den borne härskarens förmåga att utnyttja all tillgänglig arbetskraft.

"Du kan gå hem efter en spann vatten, Agnes," sade han och pustade ut ett ögonblick, "men du behöfver inte gå alldeles förbi verandan eller köksfönstren. Kanske Lina inte skulle tycka om det, förstår du, och det är ju dumt att göra henne ledsen."

Denna förklaring blef godtagen utan vidare af Agnes, som, stolt i känslan af den verkliga nytta, hon visste sig göra, trafvade utför sandgången och snart försvann i kröken vid syrénhäcken. Men hon kom inte tillbaka. Eje skötte sitt arbete en stund med oförminskadt nit, men snart gjorde sig vattenbristen märkbar, och han fann för godt att närmare undersöka orsaken till Agnes' afvikande. Han fann henne också hemma i köket i rättarbyggnaden, där hon blifvit satt i arbete af sin mor, som tydligen inte tänkte låta en lång sexåring gå och slå dank, när hon själf hade händerna fulla med arbete.

Nej, Agnes fick då rakt inte gå med och leka, det var en sak det. Lilla herrn fick allt leka ensam här en stund, för nu skulle Agnes hjälpa till och vagga lilla syster.

Eje blef betänksam. Det där såg egentligen inte tråkigt ut. Om han skulle försöka! Och utan vidare resonemang marscherade han fram till vaggan, föste undan Agnes och började sin gärning med lif och lust.

Där fann honom Lina en kvart senare, vaggande lill-tösen af hjärtans lust, allt under det han skrek och hojtade, så mycket han förmådde. Han trodde, att han sjöng en vaggvisa, och när han vid Linas hand förmåddes att lämna fältet fritt för andra utan tvifvel mindre dugande krafter, utvecklade han med strömmande vältalighet, hur bra det skulle vara, om han själf hade en liten syster. Man skulle då aldrig behöfva komma i förlägenhet för vaggsångerna. Den saken kunde han åta sig.

Men se där kom ju pappa uppe i kröken! Han förstod att han borde rådgöra med sin far om denna fråga och lämnade Lina med en beskyddande nick.

Trodde pappa, att det kunde ordnas så, att man finge ett lindebarn uppe i stora byggnaden också? Se, de hade ett så trefligt där nere hos rättarns.

Jo, det vore väl kanske inte alldeles omöjligt. Man kunde ju alltid tänka på saken.

Eje blef ifrig. Hvad skulle det tjäna till att tänka på saken? Nej, nu skulle det vara! Nu var han van både att sjunga och annat, så att något uppskof öfverensstämde inte alls med hans önskningar. Ville inte pappa göra honom till viljes nu strax?

Nej, det ville pappa inte, och så fick Eja gå till Lina. Pappa skulle ner till logen och se på någon maskin, som var i olag, och som han kanske kunde hjälpa till att göra i stånd igen. När Eje efter ett blygt försök att få följa med fått klart för sig, att man denna gången inte hade någon användning för hana tjänster, släppte han sin pappas stora pekfinger, som han förut hållit fast med sin lilla knubbiga hand.

"Ja, adjö då, lilla pappa! Välkommen tillbaka!" kvittrade han med sin allra ljufvaste röst och vinkade ifrigt med två små inte alldeles nytvättade händer. "Välkommen tillbaka! Jag skall hälsa mamma från dej, så snart jag råkar henne."

Och bort vandrade Eje vid Linas hand med spelande ögon och rosiga kinder och tusen lyckomöjligheter i perspektiv. Världen var stor och vacker, och den var framför allt treflig. Eje tänkte det inte, men han kände det, och den känslan gaf sin prägel åt hela hans lilla person, lika oföränderligt glad och gemytlig ännu, när kvällen kom och hans idkesamma dag slutade med mjölk och smörgås, godnattkyssar till hvem, som ville ha, en varm, skön säng och ett vackert, ungt ansikte, som böjde sig ner öfver honom med ett par milda ögon, där han skulle ha kunnat läsa tusen ljufva tankar, om han inte hade somnat på fläcken.

Om jag nu finge sätta punkt här och låta er ge Ejes senare öden den vändning, som faller hvar och en bäst i smaken! Men hvarför skulle jag stympa hans saga? Den var ju, kan man tycka, alldeles för kort i alla fall. Fast det är väl så, att den dag, som är så där skimrande solljus och vacker, den går sin kos, innan man tycker, att den riktigt har börjat. Det är bara regndagarna, som bli långa och dryga.

Eje hade lyckligen och med oföränderligt godt humör klarat både kikhostan och mässlingen. Men det lurar många faror på lefnadens väg, helst för den som går så hurtigt och oförfäradt framåt som en liten femåring. Han lämnar omsorgerna åt andra och är så afundsvärdt bekymmerslös själf.

En kväll, när Eje som vanligt skulle sluta sin dag med mjölk och smörgås i stora matsalen, befanns han mot all vana utan aptit och fullkomligt oemottaglig för Linas alla öfvertalningsförsök. Lina lockade och trugade och försökte alla de tusen små knep, som en barnsköterska brukar använda i en dylik situation, men Eje förblef oberörd af dem alla. Nej, han ville inte ha smörgås och kalfstek tyckte han alls inte om. Den var rakt inte god, Lina kunde ju äta själf, om den var så utmärkt, som hon påstod, och förresten hade han inte tid att stanna längre hos henne. Han skulle gå och se efter, om pappa och mamma sutto kvar ute på verandan, för att då skulle han be dem leka med honom. Och ut vandrade lilla Eje ur salen men alls inte med sina vanliga trippande små steg, utan han lyfte fötterna så långsamt, som hade de varit tunga som bly. I dörren till verandan blef han stående. Jo, där sutto de båda två just som han hade tänkt, men Eje kände det med ens, som om han rakt inte skulle orka gå fram till dem, vägen tycktes honom så lång, och han satte sig sakta ner på tröskeln.

(Forts.)

Idyll och ruin

Falsterbo före och efter branden.

DE SVENSKA småstadsidyllerna gå all världens väg den ena efter den andra, och det är oftast den förhärjande elden, som raserar och plånar ut dessa karaktärsfulla gatuperspektiv med låga rödfärgade trähus, om det gäller upp-Sverige, eller hvita korsvirkeshus, ifall den lilla staden ligger i vårt sydligaste landskap.

Har man inte blifvit en af dessa tusen sinomtusen förflackade modernitetsmänniskor, som bara ha ögon och känsla för "tidsenlig komfort", gör det en ondt i själen för hvarje gång förstörelsen i en eller annan form hemsöker de åldriga svenska småstads- och bysamhällena, där trädgårdars djupa grönska och de gamla husens patriarkaliska ro med sina märken efter generationers lif skänka besökaren intryck, som han länge och med välbehag fäster i minnet.

Nu senast har den lilla sydskånska staden Falsterbo drabbats af en eldsolycka, hvilken ödelade det mesta af det pittoreska samhällets gårdar, d. v. s. de ålderdomliga kvarter, som gjort Falsterbo ryktbart som stadsidyll.

Af detta badgästers och turisters paradis på den i Östersjön utskjutande landtungan återstår nu blott en samling sotiga ruiner, och det moderna Falsterbo med sitt slottsliknande hotell och andra kulturens härligheter skall aldrig kunna ersätta den härjade idyllen.

Elden uppstod vid halfåttatiden på aftonen till följd af att ett spritkök exploderade i en af de gamla gårdarna, och ej mindre än 14 fastigheter ströko med innan man förmådde begränsa lågornas framfart.

De flesta brunna husen ägdes af badgäster. Ett människolif gick jämväl förloradt vid branden, i det en dansk fröken Riis, som under sommaren bodde i Falsterbo, blef så illa bränd, att hon ett par dagar senare afled.

Falsterbo är Sveriges minsta stad; den räknar blott 400 invånare och har del i borgmästare, som äfven sköter denna funktion för systerstaden Skanör.

Båda städerna räkna en ålder af åtskilliga sekler, hur många vet man ej med visshet, men deras anor torde bottna långt bort i medeltiden. Ett par slottsruiner vittna ännu i dag om att de varit med om helt andra och mera lysande öden än hvad deras nutida anspråkslöshet låter förmoda.

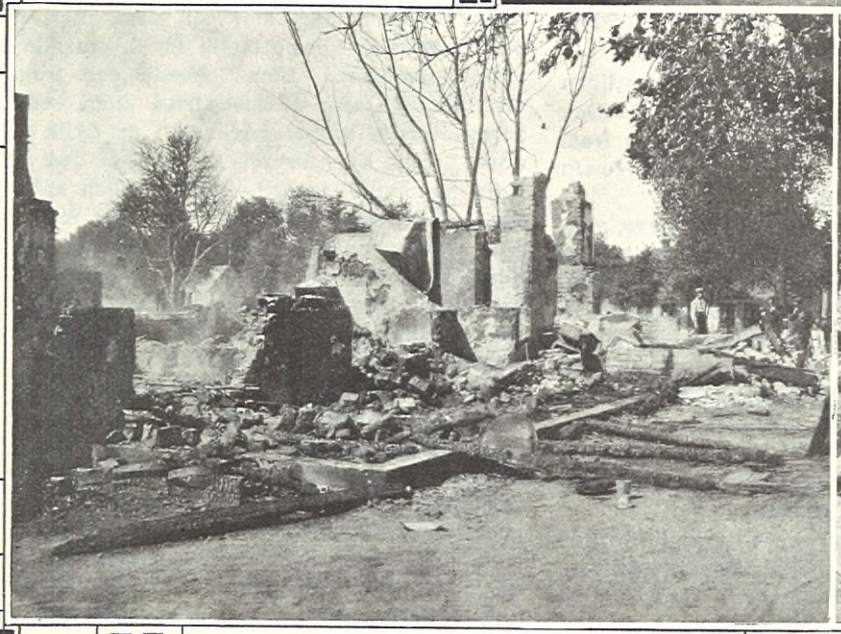

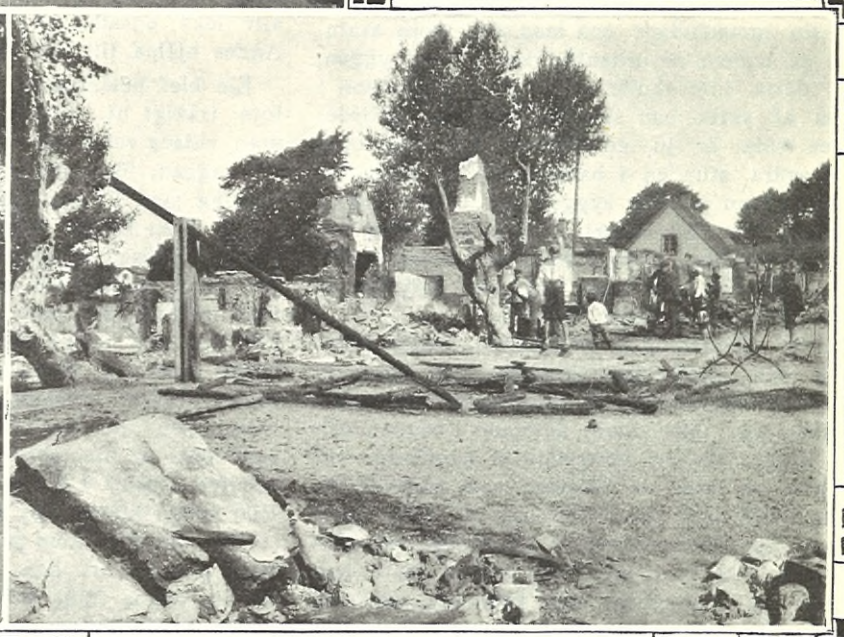

Lina Jonn foto.

Walter Sjöberg foto.

Finska Jubileumsregattan

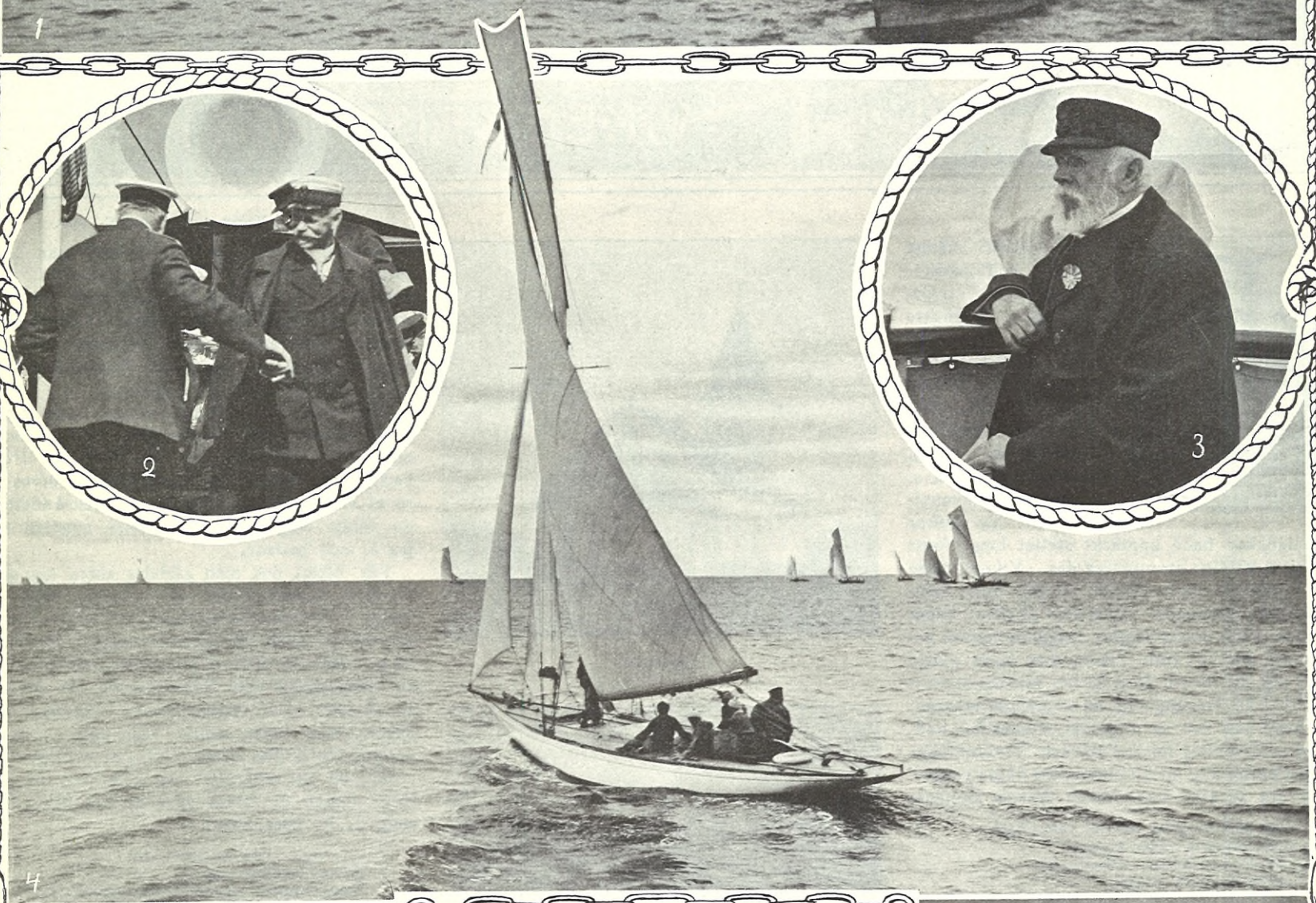

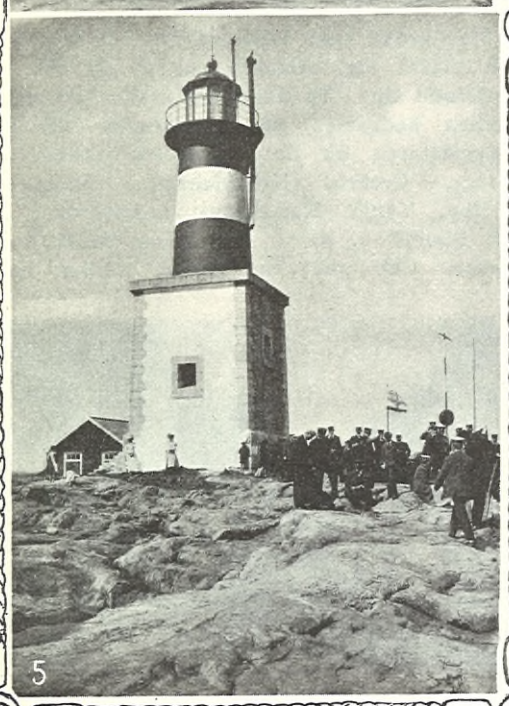

ATT SITTA fastläst midt inne i det sommarheta och dammiga Stockholm och stirra på en frestande hop fotografier från den Nyländska jaktklubbens jubileums-regatta, fotografier, som framkalla hallucinationer af blått fräsande haf och smäckra jakter, länsande undan för en god vind — det är i sanning Tantali kval. Men till saken! Jubileumsregattan i fråga, vid hvilken också en hel del svenska båtar utmärkt sig, har varit den största regatta, som hittills hållits i nordiska farvatten. Våra här återgifna bilder från dessa den finska segelsportens högtidsdagar framställa: 1. Nyländska jaktklubbens hamn och klubbhus. 2. Öfverste Balck går i land vid Gråhara fyr, startplatsen. 3. Seglingsnämndens ordförande, verkliga statsrådet F. Saltzmann. 4. Den ryska jakten "Taarpon" och andra startande båtar. 5. Gråhara fyr. 6. "Heatherball", regattans snabbaste fartyg, som äges af N. J. K:s ordförande, konsul Ernst Krogius. Första seglingsdagen blef svenskarnas dag, hvarvid den svenska skärgårdskryssaren "Dafne" glänsande utmärkte sig.

Hugo Du Rietz foto.

Sommardagar vid Öresund

Hoffotograf P. Lundh foto.

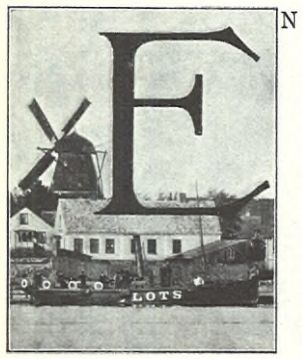

EN AF IDUNS många kungl. hoffotografer brukar säga: "att Columbus upptäckte Amerika, men att han (hoffotografen) upptäckt — *Viken!* (Genom en liten skildring i Sv. Turistför:s årsskrift år 1905). Men detta är en s. k. sanning med modifikation! Ty tyskar och danskar hade upptäckt stället långt förut och gjort väldiga strandhugg där. Vikens rykte som badplats hade därför aldrig förut varit tillräckligt stadgadt. Den som skrifver dessa rader är född inom samma Luggude härad, endast ett par mil från Viken, men hade aldrig vågat sig dit förut! Men härom sommaren smet jag dit från Helsingborg en regndiger morgon, och hvad jag fick se af landet, sundet och badgästerna öfversteg mina djärfvaste förväntningar och jag beslöt mig för att stanna där några veckor.

Ty det är sant som *Stellan Mörner* sjunger:

Den som en gång lärt sig rätt förstå,
hvad Sundets vågor sjunga,
när de mot Kullens klippor slå,
när de i soldis gunga,
som sett dess segel hundravis
likt svanor simma
och känt dess friska aftonbris,
när Kronborgs fyrar glimma,
som sett från strand till strand dess bro
af morgonrodnans lågor,
och bärgad sol gå ned till ro
i bädd af purpurvågor;
han skall helt visst rätt mången gång
— hur sig hans öden vända —
till Sundet och dess vågors sång
med kärlek tanken sända.

KYRKAN.

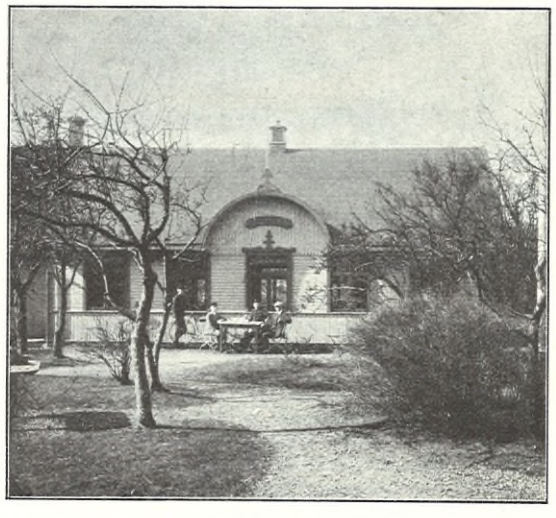

HOTELLET.

Då man från Helsingborg kommer kuskandes till Viken* och kommit förbi Kulla Gunnarstorps park ser man Viken liggande, som det tyckes, på en udde med både kyrka och "vä'ermölla". Och det saknades minnsann icke "vä'er" (vind) i seglen på den senare under juli månad, ty ideligen snurrade den rundt. Gud ske lof! Det tycktes vara ett kristligt samhälle!

Kyrkan är uppförd i tung rundbågstil (utom tornet) af stora gråstenar med hvälfdt tak och hvitmenad både utan och innan, utan några särskilda prydnader, utom sju ljuskronor. Tornet, mera i spetsbågsstil, utgör ett godt sjömärke. Kyrkogården är belägen på annat ställe närmare stranden, Vikens vackraste och lummigaste idyll, en lugn och fridfull hamn för hafvets söner sedan de seglat ut.

Från mitt lilla trefliga vindsrum hade jag en härlig utsikt öfver Vikens nya, dyrbara hamn, bort öfver Öresund till Helsingör och Hornbæk. Här kunde jag bokstafligen söfvas till ro af sundets böljor, och jag sof också ideligen de första dagarna och nätterna, emellan som jag åt och badade.

För öfrigt fick man alldeles sköta sig själf. Formera bekantskaper om man det ville och kunde. Är man familjefader, eller dito -moder går det ju alltid för sig under någon förevändning. Men är man s. k. ungkarl, om än aldrig så lefnadsfrisk eller konserverad, går det nog ej så lätt. Det tycktes finnas kvinnliga badgäster, som helst skulle vilja gett — skottpengar för dylika ufvar! Hu, det riktigt ryser i mig, så här efteråt! Jag gick som en pelikan i öknen de första dagarna och sjöng med salig J. A. Josephson:

— — — "Här nu sitter jag
ensam natt och dag:
Ingen känner mig och ingen känner jag!"

Men sedan man sofvit ut, ätit upp sig, badat och stärkt sig, sträckte man på sig och presenterade sig. Ty det fanns i alla fall många trefliga badgäster från Stockholm (allt från borgmästaren till eder ödmjuka tjänare), Göteborg, Örebro, Kristinehamn, Lindesberg, Mjölby, Växjö, Karlshamn, Landskrona, Eslöf, Malmö o. s. v. och *minst* danskar och tyskar. Och godt om friska, trefliga barn,

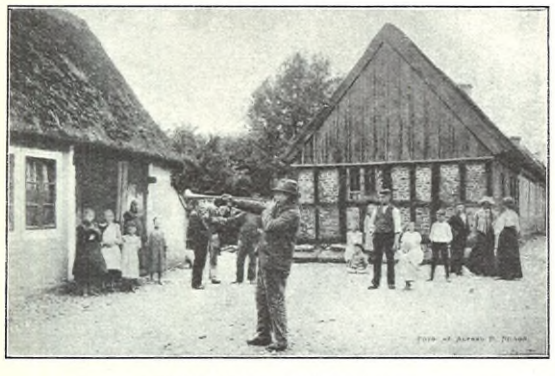

AUKTIONEN BLÅSES IN.

AUKTION I VIKEN.

* Numera — *up to date* — med automobiler från Helsingborg på 30 minuter; "Det går ledigt!" sa' den lugne skånske bonddrängen när hästen skenade.

hvilka obehindradt roade sig af hjärtans lust på gräsvallarna, på sanddynerna, men mest i den nya Strandpaviljongen, som de bokstafligen satte på stöttor. Hvilket kunde behöfvas, ty den ligger bra lågt.

Solnedgångarna härifrån voro utomordenligt vackra. Solen tycktes sjunka alldeles ned i Kattegattet. Och sedan se fyrarna från Kullaberg och Nakkehoved blinka åt hvarandra, för att ej tala om dem från fyrskeppet Svinbådan och andra ställen. Om dagarna vid klart väder begränsades utsikten härifrån af Kullaberg i norr och Kronborg i söder, hvilka aftecknade sig som silhuetter mot den klara himmelen. Och sedan de många seglarna och ångbåtarna! Underliga känslor bemäktigade sig mitt bröst då de stora utvandrarskeppen kommo glidande, och jag tänkte på de *åtta* gånger jag passerat detta "gatt" för att söka den s. k. lyckan i nya och gamla världen... jag undrar om jag icke söker henne än...

Ja, man riktigt hvilade och vegeterade i det fridfulla samhället och stördes ännu ej af strejker och annat bråk i världen. Någon gång af "mannen med luren", som höll samhället à jour med viktigare tilldragelser samt en motorbåt som profkördes emellanåt och gjorde mycket väsen af sig. Den skulle nu blifva färdig till en annan säsong. Det hade Vikens allt i allom, "klockarfar, som skall allting bestyra", den duktige källarmästaren på Vikens enda hotell och restaurant, Håkan Ohlsson högtidligt utlofvat.

Hvad som mest fattas i Viken är — skogen. Den närmaste är belägen i norr ända ute vid Svanebäck, halfvägs mot fiskläget Lerberget. Här vid Svanebäcks skog och klitter är det också meningen att förlägga det nya badhotellet — när en gång den *elektriska järnvägen* från Helsingborg till Viken och Höganäs kommer till stånd. Här vid Svanebäck (som fordom hade ett *i* i namnet, i likhet med det utanför liggande fyrskeppet Svinbådan) är också den mest idealiska badstrand i världen och den borde efter utländskt mönster kunna blifva en den mest kontinentala. Den finaste, hvita sand och en strand mera skyddad för hafsvindarna än vid Viken. En ganska bred strandremsa långt förbi Svanebäck i norr och ända till Viken, med ett stycke af skogen, är också inköpt af ett konsortium för framtida behof. Och vackra villatomter, på lämpligt afstånd från stranden, tillhandahållas redan. Ja, när *den* badorten blir verklighet, då kunna Mölles och Arilds dussintals hotellvärdar och -värdinnor gå hem och lägga sig och ta något gammalt på sig. — Men kanske det dröjer...

Men Viken sådant det är i dag har sina stora behag, som hvarken Mölle eller Arild äga. Jag nämnde att Viken var den mest idealiska sommar- och badplats för barnen, hvilka här utan tillsyn kunna rulla och roa sig efter behag, antingen på den mjuka gräsmattan eller i sanden vid stranden. Det kunna de icke vid Mölles eller Arilds klippiga stränder. Hvad som ytterligare gör Viken så behagligt och täckt och sundt är den mest utpräglade renlighet och snygghet i hemmen och i trädgårdarna. Invånarna formligen täfla med hvarandra härutinnan. Icke får man i allmänhet se något sådant på de nämnda platserna, hvilkas gator och täppor mest äro öfvergrodda med ogräs. Vid ett besök eller en vistelse på de samma ställena kan man genast göra sina små jämförelser, och de utfalla alltid till Vikens fromma. Och det höllo alla badgästerna med mig om. Dock tror jag ej att Viken, sådant det nu är, skulle vinna på att få vinutskänkningsrättigheter. Det var också allmänna omdömet. Mest för barnens skull.

Ja, de kära, friska och hurtiga barnen! Vårt Sveriges hopp! Man kunde aldrig tröttna på att se deras lekar och upptåg och dans dagen lång. Och man kände sig ung på nytt många gånger och ville gärna vara med. Men man ville ju ej väcka åtlöje. Gu'bevars! Men sista kvällen jag var där gick det löst för lösa skot och boliner. Det var i den präktiga, dramatiskt lifliga sångleken:

"Vi äro musikanter allt ifrån Skåneland".

»Bomfaderalla» från Viken (Skåne), upptecknad af *Helge Sandberg*.

I ring.

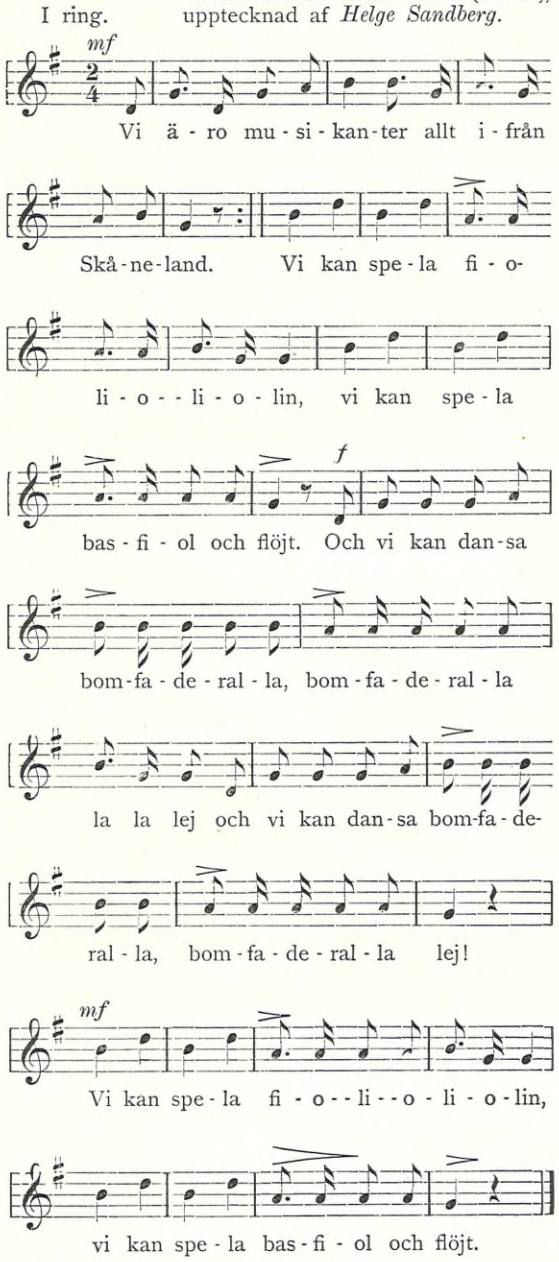

då en hurtig Kristinehamnsflicka tog hand om "ynglingen" och dansade en "bomfaderalla" med honom så det knakade i golftiljorna! Men de höllo...

Och med detta ljusa Viken-minne kan ju lämpligast afslutas sommarbrefvet vid Öresund från vännen i *Viken*.

HELGE SANDBERG.

STRANDPAVILJONGEN.

* Först i ring, hand i hand, under det man sjunger första reprisen. Vid den andra ställa sig tvänne par midt mot hvarandra, med händerna i kors öfver hvarandra, under det man härmar trakterandet af de olika musikinstrumenten, som omnämnas i sången, och dansar sedan med hvarandra.

Två sommarböcker.

DÅ VI NU sätta denna rubrik öfver några rader om tvänne ganska fagra och lofvärda böcker, som nyligen framträdt i vår bokmarknad, mena vi därmed ingalunda, att deras värde eller intresse skulle vissna ned med en flyktig svensk sommar. Endast detta: de äro hvar i sin art, genom sitt ljusa kynne och sina skatter af färg och friluftsglädje, sannskyldiga sommarbarn, som vi just nu gärna taga i handen för att sedan troget hålla den fast till hjärtevärme och hemtrefnad äfven under kulna vinterdagar.

Carl G. Laurin har som bekant blifvit ett slags riks- eller snarare folkestetiker i detta land, och det med skäl, ty ingen predikar skönhet i stort och smått kunnigare, klokare och roligare än just han för de mångas öron. Nu har han skrifvit en bok om svensk natur och svenskt väsen, benämnd "*Sverige genom konstnärsögon*", och hvad han vill med den uttrycker han bäst själf på sitt oefterhärmliga vis i följande ord:

"Under denna tid, då vi hålla på att åter eröfra svenskheten, d. v. s oss själfva och vårt eget, då vi äro medvetna om att vi behöfva samla oss för att få fram den styrka och stadga och den egenartade kultur, i hvilken vi skola känna oss som fisken i vattnet, är det skäl att dröja vid några saker, som svårligen kunna komma på olika partiprogram: "Stockholm är vackert", "Kullorna äro trefliga" och "Man har det bra i en svensk björkhage".

Därpå har han illustrerat sitt verk med ett antal förträffliga reproduktioner af svenska målares taflor, för att glädja både oss själfva och våra utländska vänner med hur vackert Sverige är, då det är som bäst. Kan ni motstå den predikaren och den boken? Nej. Alltså kräfves ej mer om den saken.

Vi ha också en professor, en *riktig* professor, som heter *C. A. M. Lindman*, en arftagare till Linné och Elias Fries och intendent vid själfva Riksmuseet. Att lefva bland blommor, att älska och studera blommor håller emellertid barnasjälen frisk äfven under doktorsfracken, och däraf kommer det sig att denne lärde man kan berätta om sina älsklingar Floras barn, så att vi alla sitta och lyssna som till vackra sagor. "*Vi och våra blommor*" heter hans stora sagbok, det har bara kommit ett häfte ännu men det skall gudskelof bli tolf, fulla af de präktigaste färgrika planscher från vårt lands trädgårdsflora. Författaren tror, att en och hvar af oss bär ett stycke trädgårdsmästare inom sig, som endast behöfver väckas och handledas en smula, för att sedan skapa nya skönhetsvärden hvar dag om året. Och skall någon lyckas med den väckelsen, måste det vara en karl just sådan som professor Lindman. Nu står han vid dörren hos er. Skynda er att öppna och bed honom stiga in!

J. N.

Tolf kämpar

för de rättslösas rätt har Uppsala kvinnliga rösträttsförening samlat till en nyutkommen vykortsserie. Den äldsta af dem är markis *de Condorcet*, som predikar allas likhet inför lagen i den unga frihetstidens anda.

Därnäst kommer *Olympe de Gouges*, känd från Iduns kongressnummer. Hennes ord: "O, kvinnor, hvilka än de hinder äro som uppresas framför Eder, det står i Eder makt att öfvervinna dem. I behöfven blott vilja det" — få en särskild betydelse just i dessa dagar. Likaså *Selma Lagerlöfs* valspråk, som vi finna under ett nytt och vackert porträtt af vår största författarinna: "Labor Omnia Vincit." Hela samlingen, kostar 1 kr., korten styckevis 10 öre. Fru Gerda v. Post, Svartbäcksgatan 2, Uppsala, sänder serien efter rekvisition, dessutom finnes den på Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6. En förträfflig present från rösträttskvinnor till trogna och otrogna i dessa namnsdagstider.

ANSELMUS.

En novell af Ludvig Nordström.

(Forts. o. slut.)

HJÄRTA!

Detta är kärlek. Detta går öfver allt förnuft. Detta gör mig galen.»

Anselmus sträckte ut sina armar som mot en skugga och ropade:

»Jag älskar dig! Jag älskar dig!»

Därefter sjönk han ner mot kudden och grät. Grät stora, salta tårar och hviskade:

»Hjärta, nu brast du! Hjärta, nu smalt du! Jag visste det, jag kände det, det måste komma.

Inte genom kyssar, inte genom trånande ögonkast, inte genom förvirrande dofter, inte genom dunkla tonfall kunde du öfvervinnas. Men just genom detta, just genom detta, som öfvergår allt förnuft och är från världens begynnelse! Utan att se ville du tro, och nu tror du!

Det var detta, du väntat i hela ditt lif, och därför dref du mig genom tusen öden hitut!

Hjärta, jag förstår dig, och jag är redo.»

Så hviskade Anselmus till sitt hjärta, den morgonen.

XIV.

Anselmus promenerade följande dag upp till S:t Yves' sten och satte sig där, ty nu ville han inför Gud och Atlantiska oceanen göra upp med sig själf om sitt framtida öde.

Den gamle gubben satt invid stenmuren och solade sig, och de ljumma hafsvindarna rörde sig som lefvande och osynliga väsenden i luften.

Anselmus började strax tänka, på just det sätt, som är för människorna egendomligt, nämligen så, att han tänkte en tanke och sedan försjönk i drömmerier, vaknade upp, rekapitulerade och tänkte ännu en tanke och föll åter i drömmerier.

I går morse, tänkte han, visste jag inte, att jag älskade denna märkvärdiga kvinna. Jag visste det inte förrän just i det ögonblick jag satte mig upp i sängen. Då visste jag det med ens.

Nu är det egendomliga, att hela denna trakt tycks säga åt mig, att jag skall resa härifrån, att jag inte har mer att göra här.

Svinen därborta på ängen, kajorna och korparna i luften, alla visa med alla sina rörelser, att de inte längre ämna fästa något afseende vid mig.

Alltså måste jag resa.

Jag känner alldeles tydligt i mitt inre, att jag har förändrat mig härute i denna ensamhet.

Jag är mogen.

Men skall jag resa till kvinnan? En vacker dag ringa på hennes dörr och stiga in till henne och säga: Jag är Anselmus!

Men sedan då? Hvad skall det bli sedan? Är det meningen, att hon skall bli min älskarinna? Eller skall jag gifta mig med henne?

Och hvad tänker hon om allt detta? Kanske hon inte alls menar detsamma som jag? Hon lefver midt bland människorna och kan inte tänka så mycket på mig som jag tänker på henne, ty hon är ju inte ensam som jag.

Skall jag kanske skrifva till henne och säga henne, att något i mitt inre har sagt mig, att jag älskar henne och vill lefva för henne. Då kommer hon kanske att le åt mig.

Eller skall jag skrifva och säga henne, att jag vet, att om vi en dag råkas, så måste jag älska henne, men att jag är ingen, att jag är mindre än ett löf på marken, och därför vill, att hon aldrig skall se mig. Och sen jag skrifvit det brefvet, skulle jag kanske bryta upp härifrån och ge mig ut på vandring neråt Medelhafvet, som jag tänkte, då jag var förtviflad i Paris, och kanske bli ihjälstucken i någon håla i en smutsig hamnstad.

Anselmus sökte genomforska sig själf.

»Anselmus,» sade han högt, »vill du verkligen redan dö, fastän du är så ung?»

Han väntade länge på svar, men slutligen slog han sin knutna hand i S:t Yves' sten och sade:

»Nej, jag vill inte dö. Jag vill lefva.

Hvarför?

För att råka denna kvinna. Hon skall bli min!»

Just i detta ögonblick höjde fåglarna i luften ett samfälldt skri, svinen dansade under grymtningar, de osynliga vindarna brusade till och solskenet fördubblades i styrka.

Anselmus steg ned från S:t Yves' sten och sade för sig själf:

»Denna kvinna är mitt sista försök! Antingen skall hon bli min och göra lifvet värdt att lefva eller går jag ut i världen och försvinner.»

XV.

På kvällen sade gumman i värdshuset till Anselmus:

»Monsieur, har ni fått någon glad nyhet, ni är er icke mera lik. Era kinder äro så röda, er mun är så frisk, era ögon stråla, och jag känner icke mer igen er.»

Anselmus endast log, och då fortsatte gumman med sorgset ansikte:

»Ack, monsieur, jag känner mig, som om jag vore er mor. Ni har varit så god emot oss, ni har suttit kväll efter kväll här vid elden med oss och varit delaktig af våra sorger och våra bekymmer, och vi ha allesammans sett det och sagt åt hvarandra: Monsieur är inte lycklig. Monsieur har kommit hit för att bota en sorg, och det har gjort oss ondt om er, monsieur.»

»Är det så stor skillnad på mig, madame?» frågade Anselmus. »Nu och då jag kom?»

»Ser sig icke monsieur i spegeln hvar dag?» frågade gumman.

»Jo», svarade Anselmus.

»Kan monsieur icke se någon skillnad själf?» frågade gumman, och då Anselmus nekade, fortsatte hon:

»När monsieur kom, var monsieur grön i ansiktet och ögonen voro glänsande af feber, läpparna voro tunna och bleka och monsieur satt alldeles orörlig framför elden med hufvut i händerna. Men nu skrattar monsieur, och vi bli strax glada, bara vi se monsieur komma uppför backen.»

Gumman såg med fuktiga ögon på Anselmus och sade:

»Monsieur har glömt sin sorg! Något som monsieur har väntat på har inträffat, och monsieur är lycklig. Det se vi alla, ty lyckan kan man icke dölja.»

Dottern, som kommit in och hört de sista orden, steg nu fram till Anselmus, knäppte sina händer och sade med feberheta ögon:

»Ack, monsieur, min mor har rätt! Nu är monsieur lycklig, det se vi alla. När monsieur kom, då var jag lycklig och mina kinder voro röda, men monsieur var olycklig och monsieurs kinder voro bleka. Nu är jag olycklig, och jag ser hvarje morgon, att mina kinder bli blekare och blekare, och nu ser monsieur, att jag ofta sitter vid elden och gråter.»

Hon började snyfta och gick ut, och då sade gumman, hviskande:

»Ack, monsieur! Här finns bara sorg och bekymmer. Denna plats är förbannad. Res, monsieur, som ni tänker. Jag ser på era ögon, att ni tänker resa, och vore jag som monsieur, skulle jag resa. Bort till Paris! Bort till vännen! Res, monsieur, res och bli lycklig! Jag ser på er panna och era ögon, monsieur, att lyckan väntar er, och hvar kväll skall jag bedja för er, därför att ni varit god och blifvit delaktig af vår sorg men inte föraktar oss.»

Anselmus var djupt rörd. Allt föreföll honom med ens så förändradt. Han kände, att hans öde på något sätt måtte ha vändt sig, och han var full af en underbar ro.

»Ja, madame,» sade han, »jag skall resa.»

»När?» frågade gumman.

»Det vet jag inte ännu,» svarade Anselmus. »Men jag tror, att det blir snart, inom några dar.»

Då såg gumman länge på honom och sade slutligen:

»Den kvinna, ni älskar, monsieur, är en god kvinna! Annars skulle icke ert ansikte vara sådant som det är.»

»Minns mina ord, monsieur, då ni har träffat henne.»

»Hon är en god kvinna, monsieur! Och hon skall göra er lycklig!»

Anselmus sträckte fram sin hand, gumman tog den, drog honom till sig, och under rörelse omfamnade hon Anselmus.

XVI.

Och nu skulle Anselmus resa. Han kunde icke stanna längre. Han var mogen. Han kände sig så lycklig och så rörd, han ville alla människor väl. Han ville skänka bort allt hvad han hade, i denna okända kvinnas namn. Ja, om hon icke älskade honom och aldrig skulle kunna älska honom, så frågade han icke därefter. Hon hade gjort honom lycklig bara genom att finnas på jorden och genom att uppfylla honom med detta mystiska begär att glömma sig själf och älska lifvet och människorna.

Han hatade nu icke längre kvinnan i Paris, han kände en vemodig sorg öfver allt ondt han gjort henne och öfver alla andra kvinnor, han måst förbruka.

Han skänkte bort sina gamla kläder till sonen i värdshuset, han skänkte böcker till dottern, och han klappade den gamlas händer.

»Kära madame,» sade han, »jag förstår inte, hvad det är, som sker med mig, men mitt hjärta bränner i mitt bröst och jag måste resa och se denna kvinna, hon kallar på mig, jag älskar henne, jag vill ge henne mitt lif, vill för hennes skull bli en god människa, ty hon är sedan eviga tider mitt öde, som nu skall beseglas och fullbordas.»

En blek morgonsol lyste på platsen utanför värdshuset, där Anselmus satt i sin vagn, och en del människor togo farväl af honom.

»Det har kommit så plötsligt!» sade gumman.

»Ja, ja, kära vänner,» sade Anselmus, »det har kommit så plötsligt och oförberedt också för mig. Jag vet knappt, hvad jag gör, jag vet bara, att det jag nu gör, det måste jag göra! Farväl!»

»Farväl, monsieur!» ropade alla, och alla gräto de och tryckte näsduken mot ögonen, och vagnen skallrade bort öfver slätten med den gode Anselmus, som skälfvande i sitt hjärta reste bort i hopp att möta sitt länge åtrådda öde.

SLUT.

Hafre-Gryn och Hafre-Mjöl

Gyllenhamar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 23—29 JULI 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilé med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med tunnbröd. Middag: Grönsoppa; fiskfärs med hummersås; stekt and med salader och brynt potatis; hallon med vispad grädde och biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; sill i kapprock med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med spenat; smultron med mjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; skinkomelett; mjölk; kaffe eller te. Middag: Salt oxbringa med potatismos; saftsoppa med mannagrynsflammeri.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt oxbringa med potatismos (rester från tisdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Hotch-potchsoppa; kokt gös med smör och ägg samt potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fisk (rester från onsdag); majonnäs; mjölk; kaffe eller te. Middag: köttbullar med bruna bönor; citronkallskål med skorpor.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekta köttbullar (rester från torsdag) med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Makaronipudding med skinka; blåbärskräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; stekt, färsk strömming med tomatsås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kotletter af kalffärs med spenat; filbunke.

RECEPT:

Fiskfärs (f. 10—12 pers.). 1,2 kg. gädda = 5 hg. skrapadt fiskkött, 250 gr. smör, 4 ägg, 3 msk. mjöl (30 gr.), 4 dcl. tjock grädde, 2 dcl. tunn grädde, 1 msk. salt (15 gr.), 2 tsk. socker (10 gr.), $^1/_2$ tsk. hvitpeppar.

Till formen: $^1/_2$ msk. smör (10 gr.) eller 1 kula kräftsmör (10 gr.), 2 msk. finstötta skorpor.

Beredning: Gäddan fjällas ej, urtages, sköljes väl, torkas med en fiskhandduk, fläkes och ryggbenet skäres bort. Fiskköttet skrapas fint, intet fjäll eller ben får medfölja, väges, blandas med det kalla smöret och drifves 4—5 gånger genom köttkvarn. Massan stötes därefter i stenmortel med trästöt, tills den är fin och sammanhängande. I ett fat vispas äggulorna, mjölet, grädden och kryddorna; denna blandning inarbetas matskedsvis i färsen, som bör röras omkr. 1 tim., hvarefter den passeras. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna, och färsen afsmakas noga. Den fylles i en väl smord och brödbeströdd fiskfärsform, som rymmer omkr. 2 lit. Locket lägges på, och färsen kokas i vattenbad i ugn eller ofvanpå spisen. Kokas den i ugn, är den färdig efter 1 tim.; kokas den ofvanpå spisen, bör kastrullen, i hvilken formen står, vara så djup, att locket kan ligga tätt på kastrullen, och vattnet får koka sakta omkr. $1^1/_2$ tim. Spädes med kokande vatten när så behöfves. Färsen stjälpes upp på varmt fat, garneras med persilja och kräftstjärtar och serveras med kräft- eller hummersås samt små kokta potatisar.

Stekt and (f. 6—8 pers.). 2 änder, 1 hg. späck i 2 skifvor, 3 msk. smör (60 gr.).

Sås: Smöret i hvilket fåglarna brynts, 2 msk. mjöl, 3 dcl. köttsky eller buljong, 3 dcl. tjock grädde, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: And bör anrättas genast den är skjuten, emedan den eljes lätt undergår förskämning. Fågeln är ung, om simhuden är tunn och lätt kan slitas itu. Den brednäbbiga gräsanden är bäst. De med spetsig näbb äro vanligen så traniga, att de äro nästan oätliga. Fågeln plockas försiktigt mot den riktning fjädrarna växa, så att skinnet ej skadas, hvarefter den svedes öfver sprit-, gas- eller halmlåga. Bäst är spritlåga. Denaturerad sprit hälles på ett upp- och nedvändt kopparlock, på hvilket man strött groft salt för att skydda förtenningen (en stekpanna kan äfven användas men måste efter användandet noga rengöras och smörjas med fett), fågeln hålles i benen och vingarna öfver lågan, tills alla fjun äro borta och fjäderpennorna krupit ut, så att de lätt kunna plockas bort med en spetsig knif. Vingar och ben afhuggas och fåglarna tagas ur, sköljas mycket väl, torkas in- och utvändigt, uppsättas och beläggas med späckskifvorna, som fastbindas med fint segelgarn. Fåglarna brynas därefter i smöret i en stekgryta, som ej får vara större än att de nätt och jämt rymmas. Då de äro väl brynta, upptagas de. Smöret i grytan fräses med mjölet 2 min., buljongen och grädden spädas på, och såsen får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Fåglarna läggas i med brösten upp och få sakta steka tills de äro möra eller $1^1/_4$—$1^1/_2$ tim. Skäras och hopläggas åter på fatet, så att de se hela ut, garneras med brynt potatis, persilja och oliver. Serveras med gelé eller kompott.

Biskvier. 300 gr. sötmandel, 300 gr. socker, 4 ägghvitor.

Beredning: Mandeln skållas, torkas i ugnen och drifves genom mandelkvarn. Sockret och ägghvitorna röras $^1/_2$ tim., hvarefter mandeln tillsättes och massan röres ytterligare 10 min. Degen lägges i små klickar på en väl rengjord, smord och mjölad plåt.

Kakorna gräddas i ordinär ugnsvärme, tills de släppa plåten och fått en rostgul färg.

Sill i kapprock (f. 6 pers.). 2 stora, salta sillar, $^1/_4$ tsk. hvitpeppar, 2 rödlökar, 4 msk. smör (80 gr.), 1 ark hvitt skrifpapper.

Till stekning: $2^1/_2$ msk. smör (50 gr.).

Beredning: Sillen får ligga i vatten 24 tim., hvarunder vattnet bytes 3 gånger. Skinnet drages af, hufvud och stjärt skäras bort. Den skäres upp i ryggen, benet jämte inälfvorna tages ur, hvarefter den sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Sillen beströs invändigt med peppar och den skalade samt i tunna skifvor skurna löken. Den hoplägges åter, så att den bibehåller sin form. Hvarje sill omviras väl med $^1/_2$ ark papper, smordt med 2 msk. af smöret. Den stekes i smöret, tills papperet är brunt eller omkr. 15 min. Sillen serveras i papperet med stufvad potatis som frukosträtt.

Mannagrynsflammeri (för 6 personer). 1 msk. socker, 3 msk. sultanrussin, 4 bittermandlar, 2 hela ägg.

Beredning: Mannagrynen läggas i såssil och öfverspolas med kallt vatten. Mjölken kokas upp, och grynen tillsättas under vispning tillika med socket, de sköljda och förvällda russinen samt den skållade och rifna mandeln. Massan får koka under ständig rörning åt botten till en tjock gröt (omkr. $^1/_2$ tim.), hvarefter äggulorna tillsättas en i sänder. När gröten är kall, tillsättas de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Flammerin hälles i en vattensköljd porslinsform, stjälpes upp, när den är kall, och serveras till saftsoppa.

Hotch-potchsoppa (f. 6 pers.). 1 kg. fårbringa, 2 lit. efterbuljong, 3 msk. smör (60 gr.), 1 purjolök, 3 msk. mjöl (30 gr.), 2 morötter, 1 palsternacka, $^1/_2$ selleri, $^1/_4$ lit. konserverade (eller 2 kkp. färska) ärter, 12 små jordärtskockor, 1 litet blomkålshufvud, salt, hvitpeppar.

Beredning: Fårbringan torkas med en duk, urvriden i hett vatten, knäckes väl och sättes på att koka i buljongen. Då kötet är halfkokt, tages det upp och skäres i små, jämna bitar. Buljongen silas, skummas noga och hälles tillbaka i kitteln. Köttet brynes i 2 msk. af smöret jämte purjolöken, skuren i fina strimlor, mjölet strös öfver, och köttet röres om väl. Det lägges i buljongen, som får koka sakta omkr. 1 tim. Rötterna ansas, skäras i fina strimlor, brynas i resten af smöret och läggas jämte ärterna i soppan $^1/_2$ tim. innan den är färdig. Jordärtskockorna och blomkålen rensas på vanligt sätt, påsättas i $^1/_2$ lit. kokande vatten, tillsatt med $^1/_2$ tsk. salt, och få koka mjuka. De läggas i soppskålen och spadet kokas ihop, tills det blir omkring 3 dcl., då det hälles öfver grönsakerna. Soppan skummas, afsmakas med kryddorna, hälles upp i soppskålen och serveras mycket varm.

Köttbullar (f. 6 pers.). 4 hg. benfritt oxkött, 1 hg. benfritt kalf- eller svinkött, 50 gr. späck, 2 tsk. salt (10 gr.), $^1/_2$ tsk. hvitpeppar, 1 ägg, 1 äggula, 1 dcl. stötta skorpor, 3—4 dcl. grädde, mjölk eller buljong (1 msk. finhackad portug. lök), ($^1/_2$ msk. smör [10 gr.] till löken).

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 4 dcl. buljong.

Beredning: Om så önskas, kan enbart oxkött användas. — Köttet torkas med en duk, urvriden i hett vatten, befrias från senor och hinnor, skäres i tärningar, blandas med späcket och kryddorna och drifves 6 ggr. genom köttkvarn. Färsen blandas därefter med det vispade ägget, äggulan samt skorporna och arbetas 1 tim., hvarunder grädden tillsättes matskedsvis. Om så önskas, tillsättes sist den fint hackade löken, fräst i smöret. Färsen pröfvas, om den är tillräckligt kryddad och lagom fast genom att steka en liten bulle däraf. En stekpanna upphettas långsamt, smöret brynes däri. Färsen formas med två träskedar, doppade i ljumt vatten, till små bullar, hvilka brynas vackert i smöret och läggas i en kastrull. Stekpannan vispas ur med buljongen, och såsen hälles öfver köttbullarna, som därefter få steka med tätt lock 10—15 min. De uppläggas på varm karott, såsen vispas upp, afsmakas och lägges öfver bullarna. Köttbullar kunna äfven serveras med afredd sås.

Blåbärskräm (f. 6 pers.). 1 lit. färska blåbär, $1^1/_2$ lit. vatten, 1—$1^1/_2$ kkp. krossocker, (1 tsk. rifvet citronskal), 3 msk. potatismjöl, $^1/_2$ kkp. vatten.

Beredning: Blåbären rensas och sköljas. Vattnet kokas upp, blåbären iläggas jämte socker och citronskal, om så önskas, och bären få koka, tills de falla sönder. Potatismjölet utröres med det kalla vattnet och nedröres sakta i krämen under flitig rörning, hvarefter den får ett godt uppkok och upphålles att kallna. Krämen serveras med grädde eller god mjölk. Om så önskas, kunna bären silas ifrån och endast saften användas. Då tillsättes med fördel 1 tsk. godt smör, som gör, att krämen ej blir seg.

Ärade kvartals- o. halfårs-prenumeranter å Idun

erinras om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, så att afbrott i tidningens regelbundna expedition undvikes.

Iduns Julnummer

lämnas **gratis** *till alla halfårsprenumeranter.*

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 29.
DE SJU CIRKLARNA.

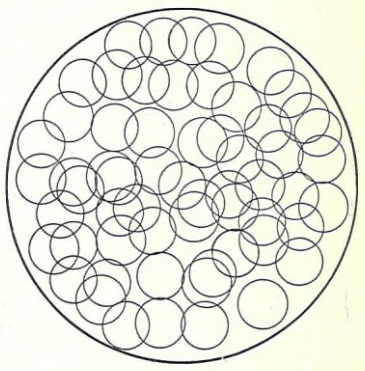

Att hyra i Rönninge.

Villan Furuborg, innehållande 7 rum, jungfrukammare och kök, högt och fritt belägen invid Rönninge järnvägsstation, uthyres från 1 oktober i år. Området bestående af 2 tld naturlig park gör genom sitt läge att man är fullt ostörd af grannskapet med järnvägen. Passande för välsituerad familj, som behöfver stärkande luft i vacker natur nära Stockholm. 50 min. resa. Reparationer efter hyresgästs önskan. Närmare upplysningar hos egaren pr Allm. Tel. Rönninge 18 helst mellan kl. 10—12 f. m.

Vid blodbrist och svaghet gör Vasens (f. d. Nordstjernans) järnpreparat "Ferrol" största verkan. Starkt aptitgifvande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

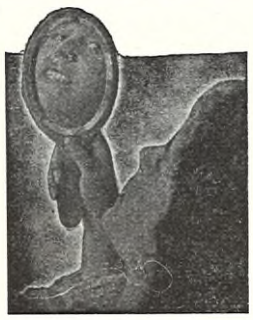

Iakttag själf den förskönande inverkan som

Oxygenol-Tandpulver

utöfvar på Edra tänder vid flitigt begagnande. Dess verksamma beståndsdelar stärka tänderna och gör dem hvita på grund af sin blekande förmåga. Uppfriskar tandköttet.

Lingon kokas

ojämförligt bäst i

Skultunas Syltkittlar

af

Aluminium.

Kom ihåg nedanstående fabriksmärke!

SKULTUNA 1911

Blomsterlökar

från C. G. van Tubergen J:or i Haarlem. Årets katalog är utkommen o. erh. g:m **Jean O. Eriksson & Co., Göteborg.**

Färskt och godt kaffebröd

kan lätt bakas i hemmen om man passar på och rör till en liten deg och sätter in i ugnen vid tillfällen då man har långkok. Denna bakning försiggår tillförlitligast och lättvindigast om man som jäsmedel använder

Lagermans Bakpulver

Tomten.

Endast 45 öre!!

kostar ett kg. paket

AXA Hafregryn Hafremjöl

Hvarför då betala 55 öre pr kg. för de äldre fabrikaten, hvars höga pris ej alls motsvarar dess värde och endast betalas af gammal vana samt af dem, som ännu icke fått kunskap om, att det till kvalitet så öfverlägsna AXA säljes 10 öre billigare. ?

Profva AXA och Ni skall finna att det öfverträffar alla andra dyrare fabrikat. Orsaken därtill är att den allra bästa och mest välbärgade hafre användes, samt att prepareringen sker på Skandinaviens allra nyaste hafregrynskvarn, försedd med de modernaste maskiner. !

Inom ofvanstående stora cirkel är som synes placeradt ett visst antal mindre cirklar. Det gäller nu att draga en linje från den ena sidan till den andra på så sätt, att linjen skiljer sju cirklar midt itu utan att några andra än dessa sju cirklar beröras.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 6 augusti 1911. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 29.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:a pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 25

De tio damerna heta:

Hedvig, Ingrid, Linnea, Dorotea, Eugenia, Gunborg, Alfhild, Regina, Dagmar.

Den utvaldas namn: Hildegard.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Fr. Maria Flodén, Slutarp. Andra priset: Fru Wallie Gyllencreutz, Anneberg, Helsingborg.

TIDSFÖRDRIF.

ARITMOGRYF.

1 | 6 | × | 10

2 | 18 | 3 | × | 7 | 6

3 | 1 | 2 | × | 6 | 3

4 | 8 | × | 7

5 | 7 | × | 1

6 | 13 | 11 | × | 16 | 3

7 | 10 | 12 | 20 | × | 4 | 2 | 3

8 | 10 | 12 | × | 14 | 14

9 | 11 | × | 6

10 | 10 | × | 10

11 | 15 | 16 | × | 5 | 6

12 | 18 | 17 | × | 7 | 2

13 | 2 | × | 12

Om man utbyter siffrorna mot bokstäfver, erhållas här betecknade ord: 1) Kurort, 2) mytol. namn, 3) träd, 4) bär, blommor och blad, 5) en glad färg, 6) enkla sånger, 7) mellan hvilka det gick hett till ibland, 8) någonting dyrbart, 9) bostad, 10) ljud, 11) bland gungande vågor, 12) fordrar alltid svar, 13) träd.

De bokstäfver, som infalla i de med rundlar utmärkta rutraden, gifva vid rätt lösning namnet på en konung.

Abel.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 28.

INITIALGÅTAN: Askungen: Arom, slinka, knega, utåt, nappa, glaf, Elisa, nötter.

CHARADEN: Fy-sik.

SVAR

Å den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturen B., hvadan innehafvaren af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

N:r 151. Som jag själf är konditor samt har många års erfarenhet uti yrket, så vill jag lämna det rådet, att Halländska söker sig in på något konditori, för där nedsyltas samt saftas alla sorters frukter och bär samt beredas geléer utaf en del frukter och bär. Den metod som användes i konditorier är förstklassig för såväl frukter som safter, de hålla sig i åratal fria från jäsning samt förlora hvarken i smak eller utseende. Uti ett konditori kan Halländska äfven få lära sig tillverkning af rysk marmelad m. m.

— I Örebro Husmoderskola, som erhållit guldmedalj för konserver, kan ni få lära hvad ni önskar.

N:r 152. Slå er ned i ett raskt tillväxande samhälle utmed någon järnväg. Käx- och ostaffär kan vara rätt lönande. Blomster- och, som ni själf föreslår, brödaffär, äro mycket lämpliga för en kvinna. Sedan man valt god plats för affären, beror dess framgång af energiskt arbete, noggrannhet och reel behandling af kunderna.

Tant Beth.

N:r 153. Tag plats som elev hos någon landtmätare. (Se adresskalender eller annonsera!) Det är billigaste sättet att lära sig rita kartor. Kursen beroende på hur pass anlag ni har. När ni uppnått skicklighet, kan ni säkert få väl aflönad plats.

Tant Beth.

N:r 154. Kvinnligt yrkesregister 1911. Erhålles å dess expedition, Regeringsgatan 46, Stockholm. Pris 1 kr. Porto till landsorten 16 öre. Där står om trädgårdsskolor. Slå upp på T. Skrif sedan till den skola, som ligger er närmast. Angif då det som ni nämnde i er fråga och hör om kurs kan få genomgås under nämnda förhållanden. Bifoga dubbelt porto för prospekt och brefsvar.

Ebon.

N:r 155. En fin lunch serveras helst sittande liksom en middag om utrymmet tillåter detta. Det som är mycket trefligt är att vid hvarje kuvert sättes fram en mycket liten assiett med smörkulor samt en smörknif bredvid. På bordet, som på midten bör vara prydt med blommor, stå diverse assietter med kallskuret samt möjligen någon omelett eller svampstufning eller dylikt. Te med småbröd står på ett särskildt bord och serveras tillika med mjölk efter tycke och smak. Efter smörgåsmaten, hvartill äfven hör vid själfva teserveringen cakes och marmelad, serveras någon lättare rätt såsom stekt fisk med någon fin sås, kall fågel eller kyckling med tjock sås eller någon annan lättare kötträtt, såsom små kotletter med sparrisknopp eller hvad man själf anser bäst och har att tillgå. Såsom efterrätt vid lunch bör enligt min åsikt ej förekomma annat än kompott eller friska bär med grädde, framför allt ej någon tung lagad efterrätt. Skall vin användas tag då ett glas rödvin eller hvitt vin, ej något annat.

B.

N:r 156. Se art. Pensionat i världsstäderna af Ellen Key. Idun n:r 14, 1911.

K.

N:r 157. »En stackars ungkarl» kan mycket väl, om han har någorlunda takt, afböja sällskap utan att vara oartig. Tala om vid konversationen under måltiden t. ex. att ni tycker om att vara ensam i »naturens sköte». Ett radikalmedel vet jag. Gift er! Af hänsyn till eder hustru, påtrugar sig eder icke någon, och ni är ensam utan att vara ensam. Att ställa det så för sig, hör väl till något af den filosofiska visheten.

Tant Beth.

N:r 158. Har aldrig hört talas om att värd och värdinna sitta bredvid hvarandra vid någon middag, såvida det ej är en silfverbröllopsfest t. ex. Men då äro de — fastän värdfolk — dock hufvudpersonerna. Finns ej mer än en tjänare till serveringen börjas i detta fall hos värdinnan och sedan går man till värden och därefter till gästerna. Det naturligaste är dock att ha två som servera och då börja med värdfolket på en gång. Allt detta dock under förutsättning att det är en särskild familjehögtid. Annars sitter aldrig värdfolket bredvid hvarandra. Den förnämsta damen sitter då alltid till höger om värden och serveras först. Ett bra sätt är att hvarannan gång börja med damen till höger och hvarannan gång med den till vänster om värden. På så sätt blir serveringen vid hela bordet mer rättvis då man ej alltid slutar på samma person.

B.

N:r 159. Om ni vill försöka att äta äpplen på er järnvägsresa, skola möjligen kväljningarna försvinna. Jag har ej själf pröfvat detta, men var en gång på resa tillsammans med en flicka, hvilken led af samma »sjösjuka» som ni nämner. Så fort illamåendet kom, tog hon ett äpple och åt och med detsamma hjälpte det henne. Hon fick lära det af en medpassagerare som just hade till hands ett äpple. Medicinen är ju ej svår att ta'.

Under sommaren,

då huden är särskildt ömtalig, bör man vara ytterst försiktig vid valet af tvål, och alltid tillse att erhålla en verkligt god sådan, som konserverar huden och bibehåller den mjuk och smidig.

Hylins öfverfettade Barntvål

framställd enligt föreskrift af den berömde hudspecialisten D:r P. G. Unna och tillverkad af de renaste och mest utsökta råmateriel rekommenderas särskildt för barn och åt personer med ömtålig hy.

EMIL SJÖGREN.

Stockholm den 22 april 1911.
Herr Direktör C. F. DIEHL,
Nya Pianomagasinet, Drottninggatan 11, Stockholm.

Jag hade i dag tillfälle att i Eder musiksal höra och spela på **Pianola-Pianot** med dess utmärkta uppfinningar »Metrostyle» och »Themodist» och måste säga att min uppfattning om dessa instrument alltjämt utvecklar sig till större och större beundran. Dock måste jag tillägga att fabrikatet Pianola därvid afgjordt intager det främsta rummet. Just i dessa instrument blir själen i musiken och tolkningen däraf en underbar konstnjutning, då man förvånansvärdt nog **a prima vista** briljant återger de största pianisters och kompositörers rätta tolkning. Gifvetvis är Pianola-apparaten af största värde för hvar och en som studerar musik. Beredes mig tid och tillfälle, skall det blifva mig ett sant nöje att ytterligare markera mitt spelsätt på Pianola-rullarna med den berömda Metrostyle-linien. Bland de af mina kompositioner som arrangerats för Pianolan, har särskildt min »Erotikon» N:o 1 i B moll utfallit särdeles väl.

I det jag sänder Eder mina bästa välgångsönskningar för Edra härliga musikinstrument, tillåter jag gärna att Ni om Ni önskar refererar till mig vis-a-vis desamma, och står min rekommendation alltid till Eder fulla disposition.

Högaktningsfullt,
EMIL SJÖGREN.

Ensam depôt. **Begär katalog F** eller gör ett besök.

Nya Pianomagasinet,
Drottninggatan 11, Stockholm.

Försök, och jag hoppas på ett lyckligt resultat!

Anna H—m.

N:r 160. Koka ej fjädern utan ånga d. v. s. lägg ett såll i kitteln och lägg fjädern härpå och ha vattnet kokande inunder. Sätt på locket och låt fjädern på detta sätt ångas en bra stund. Den torkar fort efter detta förfaringssätt och behöfver knappt bredas ut.

B.

N:r 161. Nedanstående beklädnad är af läkare förordad såsom passande för småbarn under de två första månaderna: Nafvelbandet, 10 eller 12 cm. bredt, något öfver en meter långt, sitter bäst om det sys af fin silkeblandad flanell. Skjortan, af fint mjukt linne, gärna af gammalt tyg, bör vara försedd med långa ärmar, bindas på ryggen, där den helst bör vara helt öppen. Tröjan bör vara af ylle eller flanell, hafva långa ärmar, räcka till höfterna och hopknytas på ryggen. Säteslappen, af mjukt gammalt linne, 60 cm. i kvadrat. Blöjan, af bomullstygsbredd och 80 cm. lång. Manteln, af ylle eller tjock flanell, samma storlek som blöjan: manteln och blöjan, som påtagas på samma gång, hopknytas med fastsydda band, eller hållas kvar af en lätt omlagd linda, af flanell eller ylle (ej stickad), 18 cm. bred, $1^1/_2$ m. lång.

En egen bädd bör äfven den lille hafva, med madrasser i; fjäderbolster bör ej användas, ty då blir den lille allt för varm, och dessutom gifver det ingen stadga åt den veka kroppen, för högt under hufvudet kan leda till ryggradskrökning och genom att lägga barnet på samma sida kunna missbildningar af hufvudskålen uppstå, t. ex. ett tillplattadt och ett utstående öra o. s. v. Ett stickadt täcke eller ett par små filtar är nog att hafva öfver barnet. Ett vattentätt underlag under lakanet är ej att förglömma och ej heller att nålar aldrig få användas i barnets kläder. När kläder bytas, böra de alltid på förhand vara uppvärmda.

En mor.

— Den lilla babyn är en rätt anspråksfull varelse. Skall man vara riktigt rustad för att mottaga en sådan fordras följande: En liten badbalja och ett par små mjuka badlakan, 10 skjortor, öppna rakt ned i ryggen, krage upptill med dragsko, 10 tröjor af något tjockare tyg (bomull) på ena sidan flossadt, 10 blöjor, 8 dcm. i fyrkant, 15 mindre sådana, 3 dcm. breda, 4 dcm. långa — dessa spara onödig tvätt och äro bekväma för uppvikning — 6 magbindlar 5—6 cm. breda, $1^1/_2$ m. långa, 8 kompresser 1 dcm. i fyrkant — de tre sistnämnda slagen skola ej sömmas, endast öfverkastas — 4—5 lindor af hvitt tvinnadt bomullsgarn, stickas på tvären med två strumpstickor, stickar och vänder alltid »rätt» (stickar aldrig »afvigt») blir elastiskt och lagom fast, 5 mantlar af halfylle flanell, helylle krymper i tvätt och blir hårdt. Till de öfverkastade sakerna är begagnadt halflinne det yppersta. Så är det bädden: vagn eller klädkorg (mycket behändig första tiden). Utrustning: 6 par lakan, 6 örngott, underbolster, ett stycke vaxtaft, 2 gröfre lakan, fyrdubbelt häröfver (ett i sänder), hufvudkudde, lätt, vadderadt täcke, däröfver spetstäcke om sommaren, hvitt skinn om vintern. Efter några månader behöfs: 3 par ljusa strumpor, 2 par sockor, 2 bärklänningar, 1 bärkappa, mössa. Och så — det viktigaste: mammas skötande af sin hälsa, att hon må kunna gifva sitt barn näring, så att det lilla pyret snart växer ur hela härligheten.

Tant Beth.

N:r 162. Köp Coloderma i en parfymbod.

K.

(Forts.)

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
»H. K.», Leksberg. 2:50 pr gång.

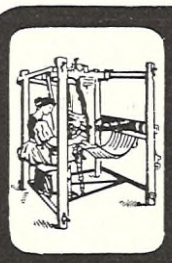

SCHWEIZER-SIDEN
TULLFRITT TILL BOSTADEN!

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört: **Duchesse, Voile, Satin souple, Taffetas, Crêpe de chine, Eolienne, Côtelé, Mousseline,** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, **sammet** och **plysch** till klädningar och blusar, äfvensom **broderade klädningar** och **blusar** i batist, ylle, lärft och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt** till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

Serravallo's
Kina-Vin med Järn.
Vid Hygieniska Utställningen i Wien 1906: Statspris och Hedersdiplom samt Guldmedalj.
Stärkande medel för svaga, blodfattiga och rekonvalescenter. — Aptitretande, nervstyrkande, blodrenande medel.
Förträfflig smak. ***Öfver 7,000 rek. af läkare.***
J. Serravallo, Kungl. o. Kejs. Hoflev., ***Triest (Österrike).***
Till salu å apoteken i flaskor om $^1/_2$ l. à Kr. 2.50 o. om 1 l. à Kr. 4.50.

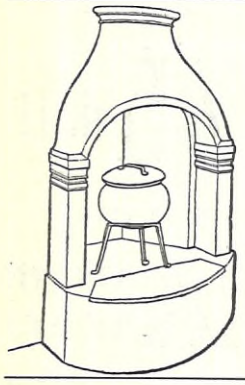

ALLMOGETYP
FÖR EGNA HEM
AF TÄLJSTEN
VÄRMEGIFVANDE, HÅLLBARA O. PRYDLIGA.
GÖR FÖRFRÅGNINGAR!
Handöls Täljstens & Vattenkrafts A.-B.
Kontor o. Utställningslokal Birgerjarlsg. 33.

Under
Juni, Juli och Augusti
är
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl. 9—3 Öfriga hvardagar kl. 9—4.

Föreståndarinne-befattningen

vid Landskrona elementarläroverk för flickor är på grund af sjukdom ledig från början af instundande läsår. Lön enligt lag, däri innefattas bostadslägenhet af tre rum och kök. Högre kompetens erforderlig och modersmålet såsom hufvudämne önskvärdt.

Ansökningar, åtföljda af meritförteckning, insändas till styrelsen före den 1 inst. aug.

Landskrona den 5 juli 1911.
STYRELSEN.

J. G. SWARTZ'
HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP
(GROFMALEN) "SNÖFLINGAN" J.G.S. NORRKÖPING
(FINMALEN) "SVANEN" J.G.S. NORRKÖPING

Filantroper! Finnes någon ekonomiskt välsituerad dam eller herre, som genom lån vill hjälpa en obemedlad ung man att börja studera? Någon säkerhet kan tyvärr ej lämnas. Svar torde godhetsfullt, före juli månads utgång, sändas till "Läshufvud", Ludvika p. r.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg 37. Expeditionstid kl. 9—4, lördagar 9—2. Rikstel. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

GUVERNANT önskas till hösten för 5 syskon. Svar till »Tord», adr. Vestkinde p. r.

LÄRARINNA sökes för nästa läsår att undervisa fem barn i ålder 10—13 år. Svar med löneanspråk, betyg och rek. till Länsman H. Wieslander, adr. Ryd.

LÄRAREPLATSER
i Bodens Samskola finnas lediga.
1) En lärare (lärarinna) med undervisningsskyldighet företrädesvis i biologi, fysik och kemi. Lön i ett för allt 1,400 kr.
2) En lärare (lärinna) med undervisningsskyldighet företrädesvis i språk (tyska, engelska och franska). Lön i ett för allt 1,400 kr.
3) En lärarinneplats. Kompetensfordringar: Genomgången högre flickskola och småskoleseminarium. Lön i ett för allt 800 kr.
Ansökningshandlingar jämte betyg böra insändas före den 1 aug. till
Styrelsen för Bodens Samskola,
Adr. Boden.
Boden i juli 1911

EN bildad flicka, hurtig, frisk och duglig, önskas att sköta tre barn på 6, 3 och 2 år i stilla hem på landet, 1 mil från Falun. Kompetensvillkor: omtanke och förstånd med barnen, kunnighet i sömnad samt förmåga att jämte barnens vård omhänderhafva skötseln af deras rum och kläder. Som de första kunskapsgrunderna skola bibringas 6-åringen, är Kindergartenkurs önskvärd, liksom någon kunskap i musik och sång. Två jungfrur finnas. Lön 20 kr. i månaden och allting fritt. Svar snarast till Fru Anna Behm, f. Wettergren, Stråtenbo, Aspeboda.

HUSFÖRESTANDARINNA. På grund af husmoders frånfälle finnes plats för en barnkär, bildad, musikalisk flicka, ej öfver 35 år, fullt kompetent att ensam förestå ett enkelt hem (2 personers hushåll) och äfven öfvertaga vården af en liten flicka om 3 år. Goda rek. fordras. Svar med uppgift om pret., ålder jämte foto. sändes till »Tjänsteman», Iduns exp. f. v. b.

DUGLIG hushållsfröken, som är fullt kompetent att med klokhet och sparsamhet förestå ett större landthushåll samt handleda tjänare, erhåller plats hos änkeman den 1 augusti. Svar med uppgift om ålder, löneanspråk och förut innehafda platser samt om möjligt fotografi sändas till Kägleholms egendom pr Glanshammar.

LÄRARINNA, som äger att undervisa tvänne flickor, 11 och 8 år gamla, i vanliga skolämnen och musik, erhåller plats instundande 1:sta september i välbelägen prästgård i Mälardalen. Svar, åtföljdt af ref., uppgift å lönepret. samt foto. torde insändas till kyrkoherde K. V. Öhlander under adr. Örsundsbro.

GUVERNANT. I prästgård i södra Sverige önskas till 1:sta september en snäll, anspråkslös och frisk flicka, kompetent att undervisa trenne flickor i andra och fjärde klassernas kurser samt helst också i musik och sång. Lön 250 kr. Svar snarast möjligt med uppgift om ålder samt betyg, foto. och, om möjligt, rek. till »H. S. F.», Iduns exp.

EN lärarinnetjänst vid uppfostringsanstalten för sinnesslöa barn å Stretered blir ledig att tillträda den 1 januari 1912. Till styrelsen ställd ansökan åtföljd af frejdbetyg och de intyg i öfrigt, hvarmed sökanden vill styrka sin kompetens, insändes till anst. föreståndare under adress Kållered före 15 nästk. aug. Lön i ett för allt 900 kr. pr år med 3 ålderstillägg à 100 kr. efter 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring. Sökande, som kan meddela undervisning i sång äger företräde. Arvode för sångundervisn. utgår för närvar. med 50 kr. pr år. Platsen, som tillsättes med 3 mån. ömsesidig uppsägningsrätt, kan sökas af småskolelärarinna med goda examens- och tjänstgöringsbetyg. Delaktighet kan vinnas i döfstumlärarnes pensionsinrättning. Platsn uppehålles under instundande höstterm. 1 sept.—31 dec. af tillförordn. lärarinna, hvartill ansökan mottages af föreståndare. likaledes före 15:de aug.
STYRELSEN.

EN bättre, allvarlig och enkel flicka, som är van vid arbete och ordentlighet samt kunnig i matlagning och bakning, får plats i sept. såsom ensamjungfru i mindre familj, boende i villastad nära Stockholm med kommunikationer på staden hvar 20:de minut. Svar med foto. och rek. till »Treflig plats», Iduns exp., Stockholm.

LÄRARINNA sökes till familj på landet för 10 års flicka läsande 2:dra klass kurs. Undervisn. i musik önskvärd äfvensom villighet till hjälp i huset. Svar med löneanspråk, ref. och foto. till Fru M. Wærn, Knobesholm pr Slöinge.

JUNGFRU, något äldre, duglig och ordentlig, erhåller god plats i bättre landthem som ensamjungfru d. 24 okt. eventuellt tidigare. Ingen mjölkning! Svar med betyg o. om möjligt foto. sändes till »B. L.», Garn.

Kvinnliga platssökande och lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråar i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonskontor,
Stockholm.

PÅ egendom i Småland får undervisningsvan, musikalisk lärarinna plats. Elev, 8 års flicka. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm.

BILDAD flicka, omkring 25 à 30 år, frisk o. stark, helst med någon vana i sjukvård, önskas till herrgård i Sthlms närhet för att hjälpa till med skötseln af en lam person och deltaga något i hushållet. Svar med foto., pret. o. ref. till »X. L.», Wiggbyholm.

GUVERNANT, bildad, undervisningsvan, helst också i musik, önskas till sept. åt 4 barn, en gosse 11 år och tre flickor 7—10 år, i landthem vid Kalmarsund. Lön kr. 200. Upplysningar o. foto. sändas till »Familjemedl.», Iduns exp. f. v. b.

BARNSKÖTERSKA, kunnig och pålitlig, helst van vid landet, får plats 24 okt. att jämte barnjungfru sköta 4 barn. Ej tvätt. Bästa rekommendationer fordras. Svar med betygsafskrifter och uppgift om ålder sändes till Friherrinnan Koskull, Lysekil.

MOT fritt vivre finns för bildad flicka plats som hjälp och sällskap hos ensam änkefru. Svar inom 14 dagar till »Godt hem», Höganäs p. r. f. v. b.

TIL 1ste August søges to unge Piger til Vask og Rengøring til Børnesanatoriet i Munkerup pr Gilleleje. Løn 16 og 18 Kr. Nærmere ved Henvendelse til Forstanderinde Frk A. Andersen.

BARNKÄR, bättre flicka med vänligt och behagligt uppträdande, får plats 15 aug. i mindre familj. Svar till Tomelilla Annons- o. Notisbyrå, Tomelilla.

KOKERSKA, duglig och snäll, erhåller i höst förmånlig plats å vacker herrgård i Småland. Svar med bet. o. foto. till »Herrgård vid sjö», Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

MUSIKALISK, undervisningsv. lärarinna önskas för en 15-års flicka. Svar med betygsafskrifter och lönepr. samt om möjl. foto. till »Hem på landet» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

PÅ LISAKULLA Hvilohem får stadgad bättre flicka som vill åtaga sig städning och biträda med förefallande arbeten förmånlig plats. Lön första mån. 20 kr. sedan ökning. Någon som har varit i sjukvård har företräde. Svar till fru Elisabeth Schultheisz, Sätila.

BARNFRÖKEN. I början af augusti erhåller ung flicka af god familj plats som sällskap och sköterska åt tre barn. Svar, åtföljdt af foto., ref. och löneanspråk, nu genast till »Läkarefamilj, Stockholm.» Iduns expedition.

Sjuksköterskетjänsten
vid Hudiksvalls stads Arbets- och försörjningsinrättning kungöres härmed ledig till ansökan. Platsen skall tillträdas den 1 okt. detta år och sökes hos fattigvårdsstyrelsen i Hudiksvall före den 15 inst. aug. Sökanden skall vara ogift och med sina ansökningshandlingar förete frejde- och läkareintyg samt de betyg i öfrigt, hvarmed sökanden vill styrka sin kompetens för tjänsten. Lönen utgår med kontant 400 kr. pr år jämte bostad och fritt vivre. Hudiksvall den 5 juli 1911.
För Hudiksvalls stads Fattigvårdsstyrelse: And. Arvidsson.

Till ett mindre skolhem

för bildad kvinnl. ungdom (c. 10 elever), beläget på landet i närh. af Helsingfors (Finland), sökes en kunnig, pålitlig och erfaren hushållerska, icke under 25 år. Platsen tillträdes d. 1 sept. Ansökningar jämte betyg och löneanspråk insändas under adr. Fil. mag. Thora Gripenberg, Finland, Nummela station.

För Bräkne—Hoby församling

antages en sjuksköterska från den 1:sta nästa september. Lön 550 kronor jämte dagaflöning. Ansökningar med meritförteckningar sändas före den 1 augusti 1911 till Kronolänsmannen C. G. Håkansson, adress Bräkne-Hoby.

Hushållerska,
skicklig i finare och enklare matlagning, med bästa rekommendationer, erhåller plats nästk. 24 okt. Betygsafskrifter och fotografi till Broby Egendom, Arneberga.

Barnsköterska,
utexaminerad eller icke, önskas under c:a 6 veckor för ett spädt barn och en 4-åring. Tillträde omkr. 10 september. Svar med lönepretentioner till »10 september» under adr. S Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATSSÖKANDE

PLATS som kammarfröken sökes af en 19 års flicka, som genomgått fullständig kurs i sömnad och damfrisering. Har förut haft plats i fint hem. Goda rekom. Refl. hänvände sig till Greta Englund, Viby.

BILDAD, musikalisk fru med ordningssinne önskar plats som sällskap och hjälp hos äldre dam ell. herre. Goda referenser lämnas. Små pretentioner men på vänligt bemötande fästes tacksamt afseende. Svar till »J. G.», Iduns exp. f. v. b.

EN 27-årig, bildad flicka önskar komma i vänlig, medelålders familj som sällskap och för att hjälpa till med hvarjehanda inomhus förekommande lättare sysslor. Undertecknad är kunnig i finare handarbeten samt småbrödsbakning och är något musikalisk. Vid lön fästes mindre afseende än att bli ansedd som familjemedlem. Svar torde benäget sändas till »Ingeborg 27 år», Borås p. r.

TYSK BARNFRÖKEN med utmärkta rek. söker plats 1 sept. helst i Stockholm. Vidare upplysningar gen. Fredrika Bremer-förbundet och Nya Inackorderingsbyrån, Stockh. samt gref. E. v. Rosen, Örbyhus.

UNDERVISNINGSVAN, språkkunnig, skicklig, energisk lärarinna söker plats. Musikalisk. Svar till »Instruction 1911» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sockholm f. v. b.

I godt hem på landet sökes plats af lärarinna, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik. Goda betyg. Svar »Energisk», Sv. Telegrambyrån, Sthlm, f. v. b.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna (talar tyska) önskar plats i aktad familj i mellersta Sverige. Svar till »Hösten 1911», Norrköping p. r.

BARNFRÖKEN önskar plats i god familj. Är kunnig i sömnad och finare handarbeten. Lön önskas. Svar till »20 år», Brokind.

HVAR finnes ett bildadt, vänligt hem där 18 års bättre flicka får plats från den 15 okt. 1911 mot fritt vivre där jungfru finnes. Svar till »Familjemedlem», Sollefteå p. r

UNG flicka, som genomgått 8-kl. läroverk samt kurs i handelsskola, önskar till hösten plats att läsa med 1 à 2 minderåriga barn. Är äfven villig meddela undervisning i pianomusik samt deltaga i skrifgöromål. Svar till »V. E. S.», Örebro p. r.

22-ÅRIG FRISK FLICKA från bildadt hem önskar i höst plats på landet i vänlig familj, där småbarn finnes, för att vara frun till hjälp och sällskap. Svar för närm. meddel. till »Omvårdnad», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN, barnkär lärarinna med goda betyg önskar till hösten anställning, helst vid skola. Svar till »Undervisningsvan», Iduns exp.

UNG, huslig prästdotter önskar plats i familj för att vara till verklig hjälp och att dessutom lära sig hushåll grundligt. Svar till »Helst landthushåll» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG, bildad, huslig och gladlynt flicka som genomgått elementarläroverk och hushållsskola, önskar plats i bättre familj som hjälp och sällskap Vill anses som familjemedlem. Svar till »1 september», Backe, Ångermanland.

GUVERNANT, undervisningsvan, önskar plats för minderåriga barn. Är äfven villig deltaga i husliga sysslor. Svar till »Värmländska 1911», Iduns exp. f. v. b.

GUVERNANT, kompetent att undervisa i vanliga skolämnen och språk, spec. engelska, önskar plats för läsåret i god familj. Höga betyg från 8-klassigt läroverk. Ref. frk. A. Lundgren, Risbergska skolan, Örebro. Svar till »E. H.», Kilafors p. r.

GLAD musikalisk flicka önskar plats på landet för sommaren. Undervisar i piano, kunnig i sömn., handarb., delt. i trädgårdsarb. Svar »Frisk», Kiosken, Gust. Ad. torg, Malmö.

Ung flicka
med tre års undervisningsvana önskar plats i god familj, helst i mellersta eller norra Sverige, att läsa med barn i vanliga skolämnen samt tyska och engelska. Goda rek. Svar märkt »Anna», sändes till Karlskrona-Tidningen, Karlskrona.

LONDON Alwyne College, Canonbury. Flickor och unga damer mottagas. God inack. Komf. hem. Utm. ref. Goda språklekt. Trädg. Tennis. 60 kr. pr månad.

HUSHÅLLSSKOLAN Holen, Insjön, Dalarne, emottager ännu några elever samt sommargäster på längre eller kortare tid. Bref besvaras mot bifogadt porto.

GOD inackordering erhålles i familj å Alnön vid Sundsvall. Vackert läge. Tillfälle till rodd och bad. Svar till »Inackordering i Norrland», Iduns exp. f. v. b.

MAGNUSSONS pensionat (adr. Tofta Korsnäs) i Sundborn, Dalarne, med naturskönt, högt, öppet läge vid sjö och skog, 150—200 meter ö. h. intill Tofta brunn och badanstalt, 12 km. fr. Falun, mottager sommargäster t. o. m. 15 sept. till hel- och måltidsinackordering. Moderata priser. Vidare meddelar fru Mathilda Magnusson.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, hög luft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks i pensionatet, Filipstad 184, adr. Pensionatet, Långbanshyttan.

Inackordering

kan erhållas, ensamt eller deladt rum, hos Fru Maria Plg-Gyllenbåga, Artillerigatan 24, 3 tr. Allm. Tel. 22 223.

Väsby Sjuk- och Hvilohem,
5 min. prom. fr. Väsby station, mottager nervsjuka och klena till moderat pris. Läkare i närh. Ex. sköterska. Allm. Hammarby 36.

Sunnansjö Pensionat,
beläget i en af Dalarnes vackraste trakter, vid sjön Wessman. Ångb.- o. tågförb. via Ludvika. Adr. Sunnansjö, Dalarne.

UNGDOM! God och billig inack. erh. i naturskön skogsbygd vid insjö i norra Västerg. Tillfälle till hvila, bad, rodd och fiske o. s. v. Enkelt, hemtrefligt! Pianino finnes. Hushållselev. emottagas. Prima ref. Svar till »Landtlif», Undenäs.

Pension Tyskland.

Frau Geheimrat Neumann, Cassel, Karthäuserstrasse 1, nimmt einige junge Damen bei sich auf zur gründlischen Erlernung der deutschen Sprache.
Angenehmes Heim, gute Verpflegung. Auf Wunsch Anleitung im Haushalt. Gelegenheit zum Studium der Musik etc. Beste Referenzen.

Två hushållselever,

som äro villiga att dela rum, mottages 1 sept. i prästgård, belägen intill järnvägsstation i vacker trakt med skog o. sjö. Undervisn. lämnas i alla till ett hems skötande hörande sysslor af ung fru, som genomgått husmoderskurs vid fackskolan i Uppsala. Pris 75 kr. pr månad. Svar emotses före 25 juli, märkt »2 Hushållselever» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Stjernfors Pensionat och Hvilohem.

Angenäm sommarvistelse. Utm. rekreationsort alla årstider. Ref. Stockh. Rikst. 68 12 — 118 48, Allm. 221 87. Adr.: Kopparberg. Rikst. 36.

Rikhaltiga variationer. Begär prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör.
Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

Vinterkurs för KVINNOR

öppnas vid Karlskoga praktiska skola 1 nov. Alla nödvändiga läroämnen. Erhållit *första pris* i vävnad, sömnad och konstslöjd vid Örebroutställningen 1911. *Prospekt* mot dubbelt porto.
JOH. LINDHOLM, Karlskoga.

Malmö Husmoderskola,

Stora Nygatan 25.
Telefon 25 03.

Trettonde husmoderskursen börjar d. 4 sept. Anmälningar mottagas till hel eller delad kurs.

Gunny Nelson,
utexam. fr. Fackskolan f. huslig ekonomi i Uppsala.

Broderimönster till lakan, blusar, m. m. 10—90 öre st. Sändes som postf. Skrif till *Frkn B. Asklund, Trosa.*

Schweizerbroderier.

Undertecknad, mångårigt biträde uti Sofus Horwitz Broderiaffär, har öppnat egen affär med lager af **Schweizerbroderier på madapolam, chambric och kypert, spetsar, väfnader m. m.**
Profver till landsorten franko.
Anna Andersson,
Grefturegatan 27, n. b.. Stockholm.
Allm. Tel. 260 76.

Dala-National-Magasinet,

25 Birger Jarlsgatan 25.
Inneh.: Fru Anna Lönnberg fr. Rättvik, förfärdigar alla slags nationaldräkter såsom **Dalräkter,** Makes Dalecarlian Dresses. **Rättviksdräkter.** ***Försäljer:*** **Konstväfnader,** passande till möbeltyg, väggbonader, **Solhattar** i allmogestil (till damer), **Konstsmiden, Smycken,** allt fullkomligt äkta. Lösa artiklar till alla slags dräkter finnas alltid på lager. ***Prisbelönt på Norrköpingsutställningen.*** Till landsorten mot efterkraf. A. T. 16830.

Efter fotografier utföras

Vykort

i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af ***Svenska Litografiska Aktiebolaget,*** Stockholm C. Största anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: Vykort från Sveriges alla landskap samt fantasi- och gratulationskort. Utför alla slags tryckalster. Begär prof och prislista.

Elfkullens Husmoderskola,
3 mån. kurs 20 sept.—20 dec., 15 jan.—15 april. Utmärkt undervisning i allt hvad till ett hems skötande hörer. Naturskönt läge i Blekinge. Prospekt mot 2:ne porto. Fackbildade lärarinnor med många års praktik. Husmoderskolan, Jemshögs by.

Prenumerera på Idun.

Gymnastikdirektörsexamen

aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 9 sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm. Mästersamuelsgatan 70.

Med. D:r E. Kleens

(ett-åriga) **kurs i Massage och Sjukgymnastik** (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. **N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.** Prospekt begäres städse under adress ***Saltsjöbaden.***

Vid

Professor Unmans Institut

börjar 2 okt. ny (ett-årig) kurs i ***Massage*** och ***Sjukgymnastik.*** Begär prospekt! Brunkebergsgat. 9, ***Stockholm.***

Lindmans privata förlossningshem,

Hornsgatan 68, Stockholm. Allm. tel. 13302. Rikstel. 12687. Operationsrum och särskildt förlossningsrum. Examinerade sköterskor. Begär prospekt.

Barnmorskan Fröken Ester Beckman, adr. Skara, åtager sig efter öfverenskommelse praktik i familjer. Ref. på begäran.

Den som vill undvika att i sommartid få en röd och fräknig hy bör ingnida den med Oatinecrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre. Huden får genom rationelt bruk en vacker varm färg.

Oatine finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 63, Stockholm.

Hårväxtens stärkande uppnås genom daglig tvagning med

EAU DE QUININE

från *Ed. Pinaud,* 18 Place Vendôme, Paris.

Cajsa Bagges Ris-smörja

har sedan nära 150 år tillbaka lindrat många lidanden samt botat tusentals svaga och sjuka som lidit af **Engelska siukan,** ältan eller s. k. riset.

Det nu befintliga receptet är skrifvet af Cajsa Bagge, efter sin mor Anna Bagge, som lefde 1750—1815 i Garpenbergs kyrkoby i Dalarne, där detta medel var allmänt kändt och dit folk färdades från aflägsna trakter för att få bot. Många intyg finnas. **Pris för 1 sats för ett barn under 3 år kr. 2.50** Dubbel sats för större **kr. 4.** . Till landsorten mot postförskott. I parti och minut hos **Cajsa Bagges Eftr., Dalagatan 20, Stockholm.**

Rynktinktur

(Majorskan Edmanns, Varberg)

förminskar rynkor i hög grad. Gör hyn ren och slät, skär och genomskinlig. Oskadlig enl. handelskemist. Förnämsta parfymaffärer.

Momentan. Bästa färgmedel för hår och skägg. Är för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. per sats.

Ziwertz Eftr., Göteborg.

Återförsäljare rabatt.

Javana Lelu

det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr.

Franska Parfymmagasinet,
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Endast för 5 kronor

blir hela våningen malfri, vänd eder med fullt förtroende till undertecknad som sänder eder ett absolut säkert medel från växtriket, endast under sommarmånaderna.

Tapetserare N. Ringström, ***Hudiksvall.***

Annonsera i Idun!

Nu utkommen!

Iduns Modellkatalog

n:r 3 för sommaren.

Innehåller ett stort urval af säsongens modenyheter. Vackert koloreradt omslag med modebilder! Till salu i alla bokhådor och hos de flesta tidningsförsäljare. Erhålles portofritt från Iduns expedition, Stockholm.

Pris: 60 öre.

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.

Samskola med förber. klasser och kindergarten, 6-klassig realskola och **3-årigt gymnasium,** samt för flickor, som ej vilja aflägga examen, klass 7 o. 8, hvars afgångsbetyg ger väsentligen samma kompetens som realskolexamen. **Realskol- och studentexamen** vid läroverket. Till gymnasiets 1:sta ring är öfvergång lämplig från flickskolornas klass 7. Gossar och flickor, som aflagt realsk lexamen, och — utom i matematik — flickor, som genomgått 8:de klass i flickskolan, mottagas utan pröfning i ring I. Redogörelse erhålles genom skolans vaktmästare. Öfriga upplysningar (om inackordering m. m.) genom rektor och föreståndarinna, under sommaren bortresta, postadress Uppsala.

Josef Liljeblad, ***Carola Eneroth.***

Nobynäs Hushållsskola.

Kurs från 1 sept. till 15 dec.

Bildade flickor mottagas å **Nobynäs Herregård,** härligt läge nära sjö och skog å småländska höglandet. Grundlig undervisning i **hushåll, väfnad, handarbeten** m. m. meddelas af **examinerade** lärarinnor. Väl inredda rum och hushållslokaler. Rikstelefon. Förfrågningar och anmälningar ställas till Fru E. von Kothen, Nobynäs pr **Frinnaryd.**

Blifvande husmödrar!

Hushållskurs anordnas i Helsingborg den 15 oktober å

Nya Hushållsskolan

(Vegetariska Pensionatet)

som den 1 okt. inflyttar i rymligare lokal **(Stortorget 9).**

Undervisning i animalisk såväl som helt vegetarisk matlagning m. m. Begär upplysningar! Anmälningar emotses helst inom denna månads utgång under adress ***Hanna Peterson,*** **Drottninggatan 33.**

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållningsskola för utbildande af lärarinnor, Rimforsa,

börjar ny lärarinnekurs den 10 jan. nästa år. Skolan utbildar lärarinnor för fasta och vandrande skolkök på landet, lärarinnor för landthushållningsskola, föredragshållare och reseledare samt trädgårds- och slöjdlärarinnor.

Ansökan om inträde ställes till Landthushållningsskolans styrelse, adress Rimforsa, och bör vara inlämnad före 1 okt. Prospekt erb. på begäran franko.

Husmoderskolan Hemmet

börjar höstkursen den 1 sept. Prospekt och närmare upplysningar genom ***Fru Anna Gyllenspetz,*** född von Holten, Drottninggat. 67, Stockholm. R. 13334.

Fil. D:r Anna Ahlströms Läroverk, Stockholm,

Nya Elementarskolan för flickor

29 Kommendörsgatan, midt för cirkusplan.

Högre statsunderstödd flickskola med ***rätt att anställa studentexamen.*** Förbereder till alla linjer. Anmälningar skriftligen till d. 15 augusti, därefter äfven i skollokalen. ***Anna Ahlström,*** fil. d:r.

Strengnäs Hushållsskola.

Ny husmoderskurs börjar d. 15 aug. Undervisning i matlagn., bakn., konservering, sömnad samt öfriga hemsysslor. Prosp. g:m ***Fru M. Braune,*** **Strengnäs.**

Wallinska skolans Husmoderskurs,

Tegnérlunden 5, Stockholm.

Ettårig kurs, 15 sept.—15 maj. ***Fyra*** arbetsdagar i veckan. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, inläggning af frukt och grönsaker, uppköp, dukning, servering, rengöring, ***klädsömnad*** m. m. ***Förb. för lärarinnekurs i huslig ekonomi.*** Anmälningsskiftl. till Fröken Agnes Henckel, Helsingborg till den 25 aug., därefter under skolans adress. Prospekt sändes på begäran.

Olga Schuldheis'

Praktiska Fortsättningskurs

för unga flickor

å Fogelsta gård

börjar nu instundande 1 september sitt 9:de arbetsår. Pris för helt arbetsår (8 mån.) 1,000 kr. — Skolans mål är att göra de unga förtrogna med hemmets alla sysslor. — Undervisning meddelas därför i matlagning, bakning, konservering, uppköp och förvaring af födoämnen, rengöring-arbeten, linnesömnad, barnavård, bokföring, födoämneslära, hälsovårdslära samt i väfning, väfnadsteori och enkel klädsömnad.

Prospekt och vidare upplysningar genom fröken **O. Schuldheis,** adress Fogelsta, **Tumba.**

Ingeniör-Akademi WISMAR a. d. Ostsee

för Maskin- o. Elektro-Ingeniörer, Byggnadsingeniörer, Arkitekter. Förutvarande fackskoleelever emottagas.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 3091.

EUCALYP

KÆNGURU VARUMÄRKE

återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. ***Garanteradt oskadligt.*** Attest härå är utfärdad af Herr D:r Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla välsorterade Parfym- o. Matrialaffärer. På platser där Eucalyp ännu icke finnes till salu hänvände man sig till **Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.**

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i min butik

N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Att hyra för pensionat, skola eller hvilohem.

Corps de logisbyggnaden till Södertelje stads vid Östersjön vackert belägna egendom Ström, nära Saltskogs järnvägsstation, innehållande 26 rum och ett större kök, med källare, bak- och tvättstugor m. m. samt tillhörande parkanläggning är att hyra från den 1 oktober 1911.

Byggnaden har sedan 1894 förhyrts för den år 1855 grundade Zanderska helpensionen för flickor, som nu upphör; och lämpar sig densamma, hvilken nyligen undergått fullständig såväl in- som utvändig reparation, följaktligen väl till pensionat, skola, hvilohem o. d.

Spekulanter hänvisas för upplysningar till förvaltaren å Ström, G. T. Jonsson, adress Södertelje. Svar härå insändas före den 15 aug. 1911 till Drätselkammaren härstädes.

Södertelje den 11 juli 1911.

Drätselkammaren.

Hårnät,

äkta, bästa kvalitet, största storlek, alla färger, imitations d:o d:o säljas endast per helt dussin à 4.25 och 2.25. Till landsorten mot postförskott. ***Hårnätsförsäljningen, Brunnsg. 10, 1 tr. ö. g. Stockholm.***

Ferrin

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande Föreskrifves af många läkare.

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af

Tabletter.

Fås på apoteken.

För Engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad som har 35 års praktik i Eng. sjukans behandling.

De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar och ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. Sneda lemmar kunna bli återställda. Bref besvaras blott mot dubbelt porto.

OBS.! Tusentals intyg finnas.

Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

Enekorgar,

starka, välarbetade m. galv. järntrådsförstärkningar för alla olika behof ytterst billigt från **Rönneådalens Slöjdindustri,** adr. ***Stockamöllan.***

Damernas Ideal!

Silfver-Aluminium Hårnålar, eleganta, mycket lätta, behagliga, rost- o. giftfria, glida ej ut, i 3 storlekar, 3 paket af hvar storlek kr. 2.40 mot postförsk.

Obs.! Återförsäljerskor antagas i hvar stad. ***Fr. Walter, 21 Sibylleg. I, Sthlm.***

Handvätda Linneväfnader

från Gestriklands Linneväfveri äro **hållbarast** och i **bruket** billigast. Moderna mönster. Låga priser. *Begär katalog.*

Gestriklands Linneväfveri, Gefle 2.

Snöhvit tvätt utan borstning eller gnidning erhålles med Castoritvål. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm. Prospekt franko.

Med detta nummer föltja gratisbilagorna: Iduns Hjälpreda och Iduns Ungdomstidning för juli.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1911.